

Mbok Ndíndí mbonyu

Mák

ásíní

*Mbok Jǝn Njwiti ęti Yesu
(Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Jn 1.19-28)*

¹ Fá chí Mbok Ndíndí ęti Yesu Kristo Mmǝ Mandem.

² Abho nyaka mbǝ enyũ ndemekerĩnti Aisáya ásiní amem ekáti yi be, Mandem arem nyaka be, Yini, chǝn ntǝ mpǝkǝntǝ wa wǝ ambi, be ángókó mbi ywe ke ńntwǝ. ✧

³ “Mmũ achi amem baso ǎbik andeme nǝkǝ bé, ‘Toní ká mbi ane Acha áfũet aré. Kú ka mbi ywi ambak chak.’ ”

⁴ Jǝn Njwiti abhési nyaka amem baso angati nǝkǝ bho Eyoŋ Mandem be bó mántiknsem ndũ bebú bhap mánjwítí bhǝ be Mandem amfonori bebú bhap.

⁵ Beyǎ bho báfú atú Judéya ankem, ne bǝ Yerúsalem mankem mándǝk nǝkǝ ntá Jǝn ndu beghok enyini ene yi árèm. Béré su bebú bhap, Jǝn anjwiti nǝkǝ bhǝ amem Nnyén Jǝdan.

⁶ Nkú Jǝn abhak enyini ene baghoko ne babyǝk mpǝŋǝ baso. Mgbat ane yi ágwǝt ebho abhak nkwbhénya ne nenyíe eni nébhak ngémtáy ne bawéré betu amen yi ághǝ amem baso.

✧ 1:2 Mal 3.1

⁷ Jǝn ǎrè̀m nyaka nkwɔ̀ bɛ, “Mmũ ǎtwɔ̀ mɛ ansem anɛ áchá mɛ. Mbíkí kwáy yě béchóti yi bɛkak bé nkánjárí nkubhanya bɛkak ɛbhi.

⁸ Mějwiti bhe nɛ manyiɛp, kɛ chɔ̀n yí anjwiti bhe chí nɛ Ɛfójó Bedyɛɛ.”

*Jǝn ajwiti Yesu, Satan amɔ̀ yi
(Mt 3.13-4.11; Lk 3.21-22, 4.1-13)*

⁹ Ndũ mpok yɔ̀, Yesu afú Násáret atú Gálili arɔ̀k Jǝn ajwiti yi ndũ Nnyén Jódan.

¹⁰ Nɛfú Yesu afú anyén, aghó ndũ nɛbu nénéné, nɛ Ɛfójó Mandɛm asɔ̀t mkpá ɛbhóǝ́ ɔsɛp yi amɛɛt.

¹¹ Ɛyɔ̀n ɛfú amfay ɛré rɛm bɛ, “Wɔ̀ ɔchi Mówá. Nkɔ̀n wɔ̀ tontó. Ɔchyè mɛ bɛyǎ maɲák.”

¹² Témte wu, Ɛfójó Mandɛm akɛ̀ yí arɔ̀k amɛm baso.

¹³ Abhak aré ndũ manywɔ̀p bɛsa bɛpay Satan amɔ̀ nɔ̀kɔ̀ yí. Nnya ɛbébé ɛbhák aré nkwɔ̀, kɛ bɔ̀ángɛl Mandɛm báchyɛ Yesu nɛkwak.

*Yesu abhiɲi baghɔ̀k abhɛn mbi bati anwi
(Mt 4.12-22; Lk 4.14-15, 5.1-11)*

¹⁴ Ɛné mánánǝ́ bákémé Jǝn báfyé ɛkerékenɔ̀n, Yesu arɔ̀k atú Gálili abho bɛghati bho Mbok Ndíndí Mandɛm,

¹⁵ andɛmɛ nɔ̀kɔ̀ bɛ, “Mpok anɛ Mandɛm ábhak nɛ bho mbɔ̀ Mfɔ̀ wap arɔ̀p chi kekɔ̀wɔ̀t. Tík ká nsem ndũ bɛbé ɛbhɛka, mǎnókó Mbok Ndíndí!”

¹⁶ Ɛné Yesu ákò nɛpaká Manyu Gálili, aghó Símun nɛ mómayi Andru ndũ bágɛ̀p bɛyǎ nkáp ndu bɛway nsi mbɔ̀nyunɛ báchí nyaka bawǎnsi.

17 Yesu arem ntá yap be, “Twó ká mǎmbák bakoŋo bha ne chəŋ ntəŋ bé enyũ bǎkə bé bo bǎchák mambak bakoŋo bha.”

18 Témte wu, bárə beyǎ nkáp yap bakoŋo Yesu.

19 Atén nókó mmuet ambi mandú, aghó Jems ne mómayi Jǝn, bǝ Sebedi. Báchí nyaka amem áchwí mángoko nəkə beyǎ nkáp yap.

20 Nəghó Yesu aghə bhə, abhiŋi bhə be mankoŋo yi. Báró etayap Sebedi amem áchwí ne bǝ betik, bákóŋo yi.

*Mmu ane efóŋó ebúbə échyè esəŋəri
(Lk 4.31-37)*

21 Yesu ne baghəkó bhi bárók etək Kapřnaum. Néyí nókó ndũ nywəbhé neywěmuet bo Israel, Yesu arək téé ekeré nenikímuetí eyap abho betəŋ Eyəŋ Mandem.

22 Bo abhen bachi are bǎbhák maknkay tontó ɛti enyu ene yi átəŋ. Atəŋ nyaka mbə mmu ane árəm émay, puyě mbə batəŋ ebhé Moses.

23 Bápére ghə, mmu ane efóŋó ebúbə esəŋəri atwó achwe amem ekeré nenikímuetí are bik bé,

24 “Yesu, Mmu Násáret, əbhəŋ yí bekə ne bhese! Ɔtwə fá beway bhese? Ndíŋí mmũ wə óchí. Ɔchí Mmu Nyáná ane Mandem átó!”

25 Yesu asáy Efóŋó yə be, “Kusí! Fú yi amuet!”

26 Efóŋó ebúbə ényikisi yi gbogbɔgbok, ébik ne betəŋ, éró yi.

27 Bǝ mankem bǎbhák maknkay, ne bǎbho bebhep bati be, “Ené enyu echi ná? Chi enyũ netəŋ enen nekə ke? Mmũ-ne abhəŋ betəŋ ebhen ásay befóŋó bebúbəbebe ne méngok yi!”

28 Mbok Yesu atih ataka atú Gálili ankem.

*Yesu abú beyă bõmame
(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)*

²⁹ Yesu áró nókó ekere nenikímæti bo Israel ne baghókó bhi, bárak téé ndũ eket Símun ne Andru. Jems ne Jõn bábhak ne bhó.

³⁰ Nêchwe Yesu áchwé anywóp, bágháti yí be nno ngoré Símun achí bhúré ne mbúép amæet.

³¹ Yesu arók nepakámæet eni akém yí ndu awó akwak yí afate achókó chókó. Mbúép wu ámay. Abho mene bhó.

³² Egháká nókó beku, ené mmok ánémé, bo béré sot bõmame mankem ne abhen befónó bebábèbè bésòḡori mándak nókó ntá Yesu ne bhó.

³³ Etok enkem érak échem ambĩnywóp.

³⁴ Yesu abú beyă bo abhen bábhónó mame menyu ne menyu. Abók beyă befónó bebábèbè béró bho. Yí kèka be bó méndem yényin mbonyune bérin; nyaka mmũ yi achi.

*Yesu are ghati Mbok Ndíndí atú Gálili
(Lk 4.42-44)*

³⁵ Neyí nókó, Yesu afate kpanwák, arók nebhæet ane bo bápú are, are níkmæet.

³⁶ Ebhíkí tat, Símun ne mamæere bhi báfú béré yan yi.

³⁷ Bághó nókó yi, bárem ntá yi be, “Yéntiki mmu äyan wó.”

³⁸ Yesu akeme bhó be, “Sébhøn berøn ambi ndũ betok bechak ebhen bechi fá kekwoṭ. Mbøn bégháti Eyøn Mandem áré nkwó mbonyune éti yo ke ntwó.”

³⁹ Yesu abho ye bekó atú Gálili ankem angati nókó bho Mbok Ndíndí amem bekeré nenikímæet bo

Israel, anku nako befónó bebúbebu ebhen bésòḡari bho mémfu bó am̄et.

*Yesu abú mmu ebhanákwa
(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)*

⁴⁰ Ewak émòt, mmu ebhanákwa amòt aròk akwén yi bekak abho berem be, “Èta, mbák òkòḡ, òkway bek̄u me ntán.”

⁴¹ Yesu aghó yi ntínso. Anyabhe awò, atòk yi, arem be, “Nkòḡ, ebhanákwa ye émay!”

⁴² Témte wu, ebhanákwa yi émay, atan.

⁴³ Yesu aya yí batú ansem̄ti nako

⁴⁴ be, “Ké ghati yě mmu enyìḡ ene éfákári, ke dók ntá nchiakap Mandem be yi ángó be ebhanákwa ye émay. Anán̄ ámbýó wò, óndòk, onchye ye akap ntá Mandem bekoḡo ebhé Moses. Chòḡ eyò émbak enyìḡ ene étòḡ bho be ebhanákwa ye émay.”

⁴⁵ Yě nò, ndu áròḡ, are ghati bho mbänkem enyìḡ ene efakari. Ak̄u Yesu keperere kwáy bechwe etòk kroḡoròḡ. Aròp chi bhesé bhesé ndũ mban̄ ene bo bápú aré. Yě nò, bo béré fú mbän̄ ne mban̄ mándòk nako ntá yi.

2

*Yesu abú mbénti
(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)*

¹ Ansem̄ mpáy manywòp, apetnsem̄ Kap̄naum ne mbok ataka mbänkem bé Yesu achi etòk.

² Beyá bo bárók eket ené yi achi aré, enyu ené epok épú nyaka besòḡ ekak, yě chí nefi. Yesu are ghati bhò Eyòḡ Mandem.

³ Ndu árèm nò, bò bati anwi bátwó ne mbénti amòt ane bápókó ndũ bekpaka.

⁴ Ke bó kebhónj mbi ane báfuēt mǎnchwe anywóp ɛ̄ti beyǎ bho. Báko amfay eket mánene mbok aré, básɛbhe yi bhæere ndü bekpaka bhi nenti bho, besí Yesu.

⁵ Yesu ághó nókó enyü neka enén bábhónj né yi, aghati mbéntí wu be, “Mówa, mfónórí bebá bhe.”

⁶ Mbək batəŋ ebhé Moses abhen báchí nyaka aré chəkə báre bhep mmuet eyap be,

⁷ “Agha né? Enyih ene yi árəm chi nsək ntá Mandem! Mandem aywinti ke ákway befonori bebá mmu!”

⁸ Témte wu, Yesu arinj nkaysi yap, abhep bhə be, “Ndaká yí bǎkǎysi menyü menyih ebhə?”

⁹ Enyih ene echi wikirik berem ntá mbéntí-ne chí ené? Berem be ‘Mfónórí bebá bhe’, ke chi, ‘Faté pəkó bekpaka ebhe kə?’

¹⁰ Ke chəŋ nkə mǎndinj be, Me Mmu mfú ntá Mandem mbəŋ betəŋ fá amik ndu befonori bebá bho.” Arəm ntá mbéntí wu be,

¹¹ “Nchí ghati wə, faté pəkó bekpaka bhe gure!”

¹² Bápere ghə, mbéntí wu afaté kperɛp, apəkə bekpaka bhi, afa amik. Bó mankem bábhak maknkay tontó bábhə bebiti Mandem mándeme nəkə be, “Sébhíkí re ghə ené enyu!”

*Yesu abhinj Lévi be ámbák nkoŋo ywi
(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)*

¹³ Yesu apət arək nepaká Manyu Gálili. Ngémtay bo báre rəŋ ntá yi, antəŋ nəkə bhə.

¹⁴ Ndu ákə árəŋ, ághó mbebhé nkabhénti amət chəkə amem ekerébetik eyi. Aka nnyén be Lévi. Abhak mmə Alfeəs. Abhinj yi, arəm be, “Twó bhák nkoŋo wa.” Lévi afaté, abho bekoŋo Yesu.

15 Ἐτάρé νόκό Yesu νε βακονο bhi báré nyie nenyíé amem eket Lévi. Beyǎ babhebhé nkábhénti νε bakǔ bebú bácháκ bákónο Yesu, mányie noko nenyíé νε yi.

16 Mbək batəη ebhé Mandem abhen báχhí nyaka bōnkω Fárisi bághó nóκó ndu Yesu ányie nenyíé νε bō bebú νε babhebhé nkábhénti, bábhép bakonο bhi be, “Ndaká yí yi ányie nenyíé νε menyú bōbhen?”

17 Yesu ághók enyih ene bárəm, akeme bhə be, “Bo abhen bapu me, bápú yan gan. Bō mame ke báyan gan. Mbíkí twə bebhiη; bō abhen bákáysí be bachí chak besí Mandem be mámbák bakonο bha, ntωə bebhiη; chi bō bebú.”

*Enyih ene bábhébhé Yesu éti netarénsay
(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)*

18 Bakonό Jōn Njwiti νε abhen nkω Fárisi báχhí nyaka ndū netarénsay mpokófu. Mbək bho bárók ntá Yesu bábhép yi be, “Ndaká yí bakonό Jōn Njwiti νε abhen nkω Fárisi bátare noko nsay, ke babhək abhe bápυ κη no?”

19 Yesu akeme bhə be, “Bākaysi be mankö abhen epǎ nebhay bákway bebhak ndū netarénsay? Nsé! Tëndu mbǎyngərə abhét νε bhó, bápú kway betat nsay.

20 Ke mpok átwò ane báferε mbǎyngərə ntá yap. Chəη mántare noko nsay mpok yə.”

21 Yesu atém bó nekay enen be, “Yě mmu apú kway besət ebhókónden nkə bechok mbok ndū esí nden, mbənyune mbák ánkη no ebhókónden ane nkə éηati, ane nsí andaka, mbok ámpet anchik ancha.

22 Ne ntá bo abhen báfyè mmém ndü bebhă nkwəbhénya, mmü apú kway befyε mmém bakə amem esí ebhă nkwəbhénya, mbənyune, mbák ánkə enyu yə, mmém bakə äkə esí ebha énsen, enchəŋə, mmém andək amik. Báfyε mmém bakə chi amem ebhă nkwəbhénya ene ekə.”

Enyiŋ ene bábhébhé Yesu ěti nywəbhé neywəmmet bo Israel

(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

23 Ěfákári be, Yesu ne baghəkó bhi bákə mámfεε nəkə amem nkĚ nchwi ndü nywəbhé neywəmmet bo Israel. Ené báfúét, baghəkó bhi bábho bekerp enyü nchwi yə.

24 Mbək bö nkwə Fárisi bágħó nókó nə, bárem ntá Yesu be, “Yiŋí, baghəkó bhe bákə enyiŋ ene épú chak beka ndü nywəbhé neywəmmet!”

25 Ke Yesu akeme bhə be, “Bábhíkí re pay amem Ekáti Mandem enyiŋ ene Mfə Debhít ákú mpok yi áyàŋ enyiŋ menyie ndü nsay ákémé yi ne böbhi?”

26 Achwe nyáká amem ekere Mandem anyié nenyié enen báchyé mbə akap ntá Mandem. Achye ntá böbhi nkwə, mányié, ené ebhé ébhíkí ka nyaka be mmu achak anyie, ebhikifuet nkubetik amem ekerákap Mandem. Ěfákári nə ndü mpok ane Abíata achi mŋngo ndü ekerákap Mandem.”

27 Bérəŋ ndü ngwenti, Yesu arem ntá yap be, “Diŋí ká be bágħoko nywəbhé neywəmmet ěti nkwă, bábhíkí ghoko nkwă ěti nywəbhé neywəmmet.

28 Me Mmu mfú ntá Mandem kĚ mbóŋó ye berem enyü mmu abhəŋə beka ne ebhé ene éyíŋí nywəbhé neywəmmet.”

3

Yesu abú mmu ane awó ágú yi ndü nywəbhé neywěmuet

(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

¹ Yesu apet achwe amem ekeré nenikímuetí bo Israel angati nəkə bho Mbok Ndíndí. Mmu amət abhak amem ekeré nenikímuetí eyə ane awó ywi ágú.

² Mbək bho bábhák aré abhen báyaŋ mbi berem be bekwéné bechi ne Yesu. Bátép ye yi amík amuet beghə mbák chəŋ Yesu ambú mmü wu ndü nywəbhé neywěmuet.

³ Yesu arem ntá yi be, “Fú, twó fá ambi.”

⁴ Abhép ye bhə be, “Ebhé yese érəm be sénkə yi ndü nywəbhé neywěmuet? Bé sénkə beri ke chi bebú? Chi bépéme ke chí bechəŋti nepém?” Bárəp kpákpák.

⁵ Nti nébé Yesu tontó. Abhanjari ayiŋi bhə mankem ne beběnti bhə mbənyune bátəŋ batí. Yě nə, abhəŋ ntínso ne mmu ane awó ágú nó yi aghati yi be, “Nyabhé awó ywe.” Anyabhe awə wu, apet atəŋ abhak mbə áchák.

⁶ Bənkwə Fárisi báfú, bárovk. Bátəmeri bo Israel abhen báté ansem Hérəd, bákém echeme, bati beway Yesu.

Beyă bhə bakoŋo Yesu angəkə Manyu Gálili

⁷ Yesu ne bakoŋo bhi bárə bárovk angəkə Manyu Gálili. Ngémtay bho báre koŋo yi. Bo báfú atú Gálili, mbək atú Judéya,

⁸ Yerúsalem ne Iduméya. Báchák báfú ebhənyen Jódan, abhénéfú báfú atú betək Táya ne Sídon.

Bo mankem abhen mámè bārók ntá Yesu ndu bāghókó menyīŋ ebhen yi ákù.

⁹ Yesu aghati bakoŋo bhi bé mántóŋtí áchwí ane yi áchwè are ndü bo baya bacha, be báké nyīre yi.

¹⁰ Ntí abhak be anán abu nyaka beyä bömame. Beyä abhen bábhúet meme béré nu, mányire nako bati, be mámbón mbi betak yi.

¹¹ Yēntiki mpok ane bo abhen befónó bebúbebu bésəŋəri bhə bāghó nyaka yi, bákwen yi bekak mámbiki nako be, “Wə ke óchí Mmə Mandem!”

¹² Ke Yesu asemti befónó bebúbebu be, “Báké ghati yē mmu enyü mmu me nchí.”

Yesu ayap bönto bati byo ne apay

(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

¹³ Etaré nókó, Yesu akó amfäy njiε, abhiŋi bakoŋo bhi mánkónó yi. Bārón nókó,

¹⁴ ayap batí byo ne apay, áchye bhó nnyén be bönto. Aghati bhə be, “Njap be bé mǎmbák ne me. Chəŋ ntó bhe nefi ndu beghati bho Mbok Ndíndí Mandem,

¹⁵ ne chəŋ nchyé bhe betan ndu bébók befónó bebúbebu ebhen bésəŋəri bho.”

¹⁶ Manyén bönto Yesu bhə bati byo ne apay achi be, Símun ane Yesu áchyé nnyén nechak be Píta; ne

¹⁷ Jems, ne mómayi Jǎn, bǎ Sebēdi [Yesu achye bhó nnyén néchák bé Boanejīs, nə chi bönefan]; ne

¹⁸ Andru, ne Filip, ne Batolómio, ne Mátio, ne Tómás, ne Jéms mmǎ Alfeyəs, ne Tadiəs, ne Símun, mfyē-betan ndü barakátak,

¹⁹ ne Júdas Iskariot ane ábhónó nyaka beti Yesu.

Betan Yesu bebhíkí fú ntá Belsebul

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23, 12.10)

²⁰ Ενέ Yesu νε bakoηo bhi bápetnsem anywóp, bo abhen báchémé aré, bápet baya bacha, εκα yí νε bakoηo bhi kebηónη yě epok ndu ményie nenyíé.

²¹ Bō nneréket ywi bágηókó nókó nα, bábho berōη ndu besot yi mbonyune bárēm nyaka be, “Nti átáká yi amem!”

²² Mbok batōη ebhé Moses abhen báfú Yerúsalem báre rem be, “Belsebul, mfo befónó bebúbεβμ, ké áchyé Yesu betāη bebok befónó bebúbεβμ.”

²³ Yesu abhīηi bhó be mantwα ntá yi. Bárónó nókó, abho beghati bhα ndū bakay be, “Satan ákway bebok mmæet ná?”

²⁴ Mbák ákóré ánkwén etok, bo mánu nαkα νε batí, etok eyo épú te.

²⁵ Mbák ákóré ánkwén ndū nneréket, bo mánu nαkα νε batí, nneréket wu ákwèn.

²⁶ Enyumot ke echi be mbák Satan ānū νε mmæet eyi, ákóré ákwen ndū kefō eki, νε betāη ebhi mémay.

²⁷ Ná mmu ákway bechwe amem eket ené ntantāη angép menyīη ebhi mbák abhiki yambi ánkém yi angwot? Anaηa kém yi angwót, ke ánkway begher menyīη ebhi.

²⁸ Dīηí ká, νε échí tetep be bákway befónóri bebú bo mankem νε bebéptí beyōη ebhen befú bho anyu.

²⁹ Ke bápú fonori yě agha ane árēm ebábμ έti Efónó Bedyere. Eyō enyū bebú bétīηi mmu anti, ngwenti ti.”

³⁰ Yesu arem nα, mbonyune mbok bho bárēm nyaka be, efónó ebábμ esōηori yi.

*Nnα Yesu νε bōmayi
(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)*

31 Nnɔ Yesu ne bõmayi båtɔ́wó bátee nefi, báto eyɔɔ be mámbíní yi.

32 Ngémtay bo abhen báchókó bákábhé Yesu bágháti yi be, “Máye ne bõmaye báchí nefi tée báyàɔ wɔ”.

33 Ke Yesu akeme bhó be, “Sayri sayri, máyá chi agha? Ne ntiki bho bachi bõmaya?”

34 Ayibhiri mmæet ayiní bo abhen báchókó bákábhé yi arem be, “Máya chi bõbhen, ne bõmaya chi bõbhen,

35 Bõ abhen bákù enyih ene Etaya mmu achi am-fay áyàɔ bó mánkù ke báchí máya ne bõmaya.”

4

Yesu atém nekáy ntyëmbwɔt (Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

1 Yesu apet abhɔ betɔɔ bo angókó manyu Gálili. Beyá bho bákono yi aré báté angókonyén. Yesu arɔ bhó tété, arɔk achwe, achókó amem áchwí.

2 Ené beyá bõbhɔ báté angókonyén, abho beghati bhɔ beyá menyih ndũ bakay be,

3 “Ewak émɔt, nkwananki amɔt arɔk betak enyũ nchwifú amem nkĩ ywi.

4 Ené yi átàk áròɔ, mbɔk akwenti ndũ mómbi ane áchí amem nki. Kenen kétwó kébwópti yɔ nkem

5 Mbuɔt ácháak akwenti ndũ mmik setárébhé ane ntɔp abhiki ya are. Awakari achak.

6 Ke mpok ane mmok áfú, ásón yó ndũ bakan ayi ábhíkí kway bechwe amik sayri. Anihiti, awɔsi.

7 Mbuɔt anefu akwenti ndũ mmik ane tákó nsense ágò are. Achak are gó, ke tákó nsense agó áchók yɔ. Ake fyé.

⁸ Nchwi ácháak akwenti ndũ mmik ndíndí, achak, agó, achye beyă nchwi. Nchwi ayá acha ane bápí ndəŋ esa nsem byo, achák ndəŋ besa berat, anefu ndəŋ besa betay.”

⁹ Ndũ ngwenti, Yesu arem be, “Mmu ane áyən beghok, ántá batú angok sayri.”

Ntí ane Yesu árəm kəpí ndũ bakay

(Mt 13.10-17; Lk 8.9-10)

¹⁰ Mpok Yesu achi aywinti, mbək bho ne baghəkó bhi bati byo ne apay bábhak aré, bábhép yi ntí bakay ane yi átémé.

¹¹ Akeme bhó be, “Ngátí bhé kponorəŋ menyin ebhen bechi bhésé bhésé ətí Kefə Mandem, ke ntá bo báchák, nchí ghati bhə menyin chi ndũ bakay,

¹² ne ntí be,

‘Bákwày béyini ne amík

ke bápú ghə yěnyin;

mángók ne batú,

ke kejwimem,

bé báké petnsem ntá Mandem

yi ámfəŋori bhə.’ ”

Yesu aghati baghəkó bhi nti nekəy ntyəmbwət

(Mt 13.18-23; Lk 6.11-15)

¹³ Yesu arem ntá yap be, “Bábhiki jwimem ndũ nekay enen, chəŋ mǎnjwimem chí ndũ bakay anéfu?

¹⁴ Mbuət ane nkwananki áttí, chí Eyəŋ Mandem.

¹⁵ Mbək bho báchi mbə mbwət ane ákwéntí ndũ mómbi ane achi amem nki. Nəghok ane bágghókó Mbok Ndíndí, Satan antin antwó amfere yó amem batí yap.

16 Bo báchák báchí mbə mmik setárébhé ane mbwət achak akwenti aré. Bághòk Eyəη Mandem mánsət yó ne maṇák témté.

17 Ke enyũ mú wu kebhón̄ bakan̄ amik. Ante kákáti ndu mómbiṇí mpok. Ke mpok esəṇori étwó, bo mámbə menyok yi ṣti Eyəη Mandem ene yi ánókó, amferε amó témté.

18 Bo abhénéfú báchí mbə mmik ane ábhón̄j tákə nsense. Bághòk nkwó Eyəη Mandem,

19 ke basémé ṣti menyin̄ mmik atwó nókó yi anti, ne ngonó nkáp, ne ekwak bebhəη menyũ menyin̄ bechak menkem, angəkəntik Eyəη Mandem ene echi aré, yə kekwak yi ndũ nepém eni.

20 Ke bo bachak báchí mbə mbwət ane ákwénti ndũ mmik ndíndí. Bághòk Eyəη Mandem, mányu kepem ndũ bapém ayap. Mbuət amət anchye mbwət nkə ane aya acha ane bap̄i ndəη esa nsem byo, achák ndəη besa bérát, anefú ndəη besa betay.”

*Nekáy erón̄j ené bádúré
(Lk 8.16-18)*

21 Yesu arək amb̄i berem be, “Bádure erón̄j mánsət enyin̄ mankuti ke? Bádure erón̄j mánten antené bekək ke? Pú bádùre erəṇə mánte chi ndũ nebháét ane báte erəṇə?

22 Chəη mánkə yéntiki enyin̄ ené echi bhésé bhésé emfu kponorəη. Ne chəη mánene ene bákúti.

23 Mbák mmu abhəη batú béghok mban̄, ángók sayri!”

24 Yesu apet aghati bhə be, “Tá ká batú ndũ menyin̄ ebhen băghòk! Enyu óyènti ənchye nti, nkúbhé enyu yṣ ke báyènti mánchye wə. Báperé chyε wə, mámaka échák aré,

25 mbənyunε, mmu anε ábhónó enyιη, mámaka yi échák. Ke mmũ anε ábhíkí bhəη yěnyιη, yě chí mandú anε yi ábhónó, chəη mánsət mamfεε ntá yi.”

Nekāy mbwət anε ágò

26 Yesu arək ambi bεrεm bε, “Kεfə Mandεm kéchí mbə enyιη ενε éfákáří ndũ mpok anε nkwanjanki átíè mbwət εbhi.

27 Bεti bégμ, ambεrε κενό. Néyi nókó, amfate, ankə, ankμ nəkə mεnyιη. Mbuət anchak, ango nəkə, ke yi kerιηι ndu éfákáρι.

28 Mbuət anε áchí amik áchak ndũ mmæet yi ango nəkə, kpát anchyε anε nkə.

29 Mpok áηáη ánkwáy, átó bə bεtik ne ngak témté, mándək mámféré yó εbhi.”

Nekāy sεpεm mónək móstat

(Mt 13.31-32, 34; Lk 13.18-19)

30 Yesu achəkə abhép bhə bε, “Kεfə Mandεm fá amik kechi mbə yi? Chəη sénsət ntiki nekay bεtəη enyu kə kechi?

31 Kéchí mbə mósepεménək anε bábhiηι bε móstat. Ségμpsi sécha κεpεménək kéchák kenkem fá amik.

32 Yě nə, mbák mmu ánsət só ampi, séchək, séngó, ενək énychik áncha bəmmenək báchák mankem, ne éngat batáp enyu ενé κενεη kétwə κente manyay ndũ batábhé yi.”

33 Yesu asət beyă bakay mbə ενεν ndu bεtəη bhə mpoknkem enyu ενé bákway bejwimεm.

34 Yi ke ghati bhə yěnyιη ενé abhíkí tém nekay. Ke mpok anε yi ábhák aywintí ne bakoηo bhi, anενε yěntiki enyιη kponoηoη ntá yap.

*Yesu akw mbúép atañatañ ákwen chák
(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)*

³⁵ Egháká nókó beku ndü nkúbhé ewak eyo, Yesu arem ntá bakoño bhi be, “Sémpé séndók ebhè manyu ené awu.”

³⁶ Bárɔ ye beyă bho, bátɛmɛri Yesu amɛm áchwí, bábho bérɔñ ne yi. Báchwi áchák ané áchí nyaka aré áre koño bhó.

³⁷ Bápéɛ ghó mbúép atañatañ átɔw, ákw mpérényen ébho beɔep áchwí, manyiɛp anchwe nókó amɛm, kpát árɔp kekɔwɛt bebet.

³⁸ Ke Yesu abhak anet áchwí. Anyáná nyaka ntí ndü enókónti, ambuere nókó kenó. Ke baghókó bhi bárók máñɛme yi bárem be, “Ntɔñ, ébhíkí yɪñi wɔ bé sétwò gu anyén-é?”

³⁹ Yesu afaté asáy mbúép arem be, “Mban ánkwen!” Aghati nnyén be, “Kwen tí!” Mbúép amáy, mbăñ akwen chák.

⁴⁰ Yesu arem ye ntá bakoño bhi be, “Băchay enyune ndaká yí? Băbhíkí re bhón neka ne me?”

⁴¹ Becháy bépet bekem bó tontó. Bábho bebhep bati be, “Ntiki enyü mmú ne? Yě chí mbúép ághòk yi, mpérényen éngok yi!”

5

*Yesu akw befóhó bebúbebw berɔ mmu ane bɔ
besəñari*

(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

¹ Yesu ne baghókó bhi mánók ye bárók ebhè manyu Gálili echak, báchwɔp angókonyén, kekɔwɛt ne atú Gerása.

2 Nefú ane Yesu áfú amem áchwí asebhē angōkōnyén, mmũ amōt ane befónó bebúbēbē bēsòhōri afú ndũ nebhuéré manem arōk atēmeri yi.

3 Achòkō nyaka chí ndũ manem ne yě mmu kēpēre kwáy begwōt yi yě chí ne ngem.

4 Báfyé nyaka yi beko bekak ne ngem amó. Kē ngem eyō éré kiti kiti ne beko méndakati nōkō. Yě mmu kebhoj betaj ebhen ákway bekem yi.

5 Bēti ne ngósí, arebik, andakati nōkō mmuēt ne batay ndũ nebhuēt manem ne ndũ njie.

6 Aghó nókó Yesu nekō nesie, ajet, arōk atēp mánén besí bhi,

7 abho bébik ne eyōj etajataj andeme nōkō be, “E Yesu, Mmō Mandem mfay! Ōbhōj ntiki ndak ne bhesé? Yikí Mandem bé ōpú chye chōj me esōhōrí.”

8 Are rem nó, mbōnyune Yesu arem bé efónó ebúbē ené ésòhōri yí éndó yi.

9 Yesu abhép yi be, “Nnyén ene nechi be yi?” Akeme Yesu be, “Nnyén ena nechi be ngémtáy, mbōnyune séyǎ tontó.”

10 Arōk ambi menik Yesu mmuēt be áké to befónó bebúbēbē bhō atú etōk achak.

11 Eremé nkwó bakók ányie nyaka ambi njie ane achi kekōt.

12 Befónó bebúbēbē bhō ménik Yesu mmuēt be andō bō mándak māñchwe amuēt bakók bhō.

13 Yesu achye bhō mbi. Befónó bebúbēbē bhō befú mmũ wu amuēt, berōk bechwe ndũ nkwó bakók. Nkwó bakók ankem abhak mbō nká epay. Bárókóri básēp ndũ nkókōnjie dúgúdúgúdúgú kpát bágúre anyén.

14 Bo abhen bábhàbheri bakók bágghó nókó nó, bábwé ntiét ntiēt bárók etōk égho ne amem baki

mángati nəkɔ enyɪŋ ene éfákáři. Bo báfú báre rɔŋ beghɔ ne amík enyɪŋ ene éfákáři.

¹⁵ Bágháká nókó nebhæet ane Yesu achi, bágħɔ mmu ane befónó bebúbεbε béfú yi amæet aré chəkɔ. Abhak sayri ndũ nkaysi yi, ne nden amæet. Becháy békém bo mankem.

¹⁶ Bo abhen bágħó enyɪŋ ene éfákáři, béré ghati bð abhen bárɔŋ are enyɪŋ ene éfákáři ntá mmu ane befónó bebúbεbε bésɔŋɔri nyaka ne ene éfákáři ne nkwó bakók.

¹⁷ Bábhɔ ye ménikmæet ntá Yesu be ándó atú etək eyap.

¹⁸ Nεchwe ane Yesu achwe amem áchwɪ, mmu ane befónó bebúbεbε bésɔŋɔri nyaka yi, abho menik yi mmæet bé ándó yí ándók ne yi.

¹⁹ Ke Yesu keká. Aghati yí chí be, “Pεtnsem ntá bðbhe ghati bhɔ enyɪŋɪ maknkay ene Mandem ákú ntá ye.”

²⁰ Mmũ wu afa ye, arək, angati nəkɔ bhɔ ndũ betək byo menkem enyɪŋ ene Yesu ákú ntá yi. Mankem abhen baghókó bábhák maknkay.

*Yesu atan acha neme ne newú
(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)*

²¹ Yesu apεtnsem ndũ ebhë manyu echak. Ndu yi áchí angəkonyén téé, beyă bo bárók bákáp yi.

²² Münti ane ekeré nenikímæetɪ bo Israel ndũ nebhæet ane yi achi, ane áká nnyén be Jáyrɔs atwó are nkwo, ne ághó nókó Yesu, arək akwén yi bekak

²³ abho ménikmæet ntá yi ne nti eni nenkem be, “Mówa ane móngɔré äme tontó. Acha, twó nyaná yi amɔ amæet be antan, áké gu.”

24 Yesu afa, abho berəŋ ne yi. Beyă bo bákáp yi bebhe bepay.

25 Ngərə amət abhak aré ane áfère manəŋ ndũ mamié byo ne apay.

26 Anán abhəŋ nyaka beyă esəŋəri amə beyă baghan ne achəŋti nkáp ankem ane yi ábhónó ndéndem. Nte yi ambép andəkə nəkə chí ambi.

27 Aghók ɛti Yesu. Ekə atəti amem beyă bho kpát arək, atək nkokəŋ nkú yi.

28 Akú nó mbənyune ərèm nyaka ne mməet yi be, “Mbák ntók yě chí nkú yi, chəŋ ntaŋ.”

29 Netək yí átókó nkokəŋ nkú Yesu, manəŋ amem yi áfère nyaka asíep. Aghók ndũ mməet yi bé neme eni némay.

30 Témte wu, Yesu arinji be betaŋ béfú yi aməet. Ayibhiri mməet, abhép beyă bo abhen bachi yi ansem be, “Agha átókó nden eya?”

31 Bakoŋo bhi bákème yi be, “Ōghə beyă bho ndu bákábhé wə, yě nə, ɔbhép be, ‘Agha átókó me?’ ”

32 Are bhanari ndu beghə mmu ane átókó yi.

33 Móngərə wu anán arinji nyaka enyinj ené éfákárí ne yi. Afú angwəre nəkə gbagbăgbak ne becháy. Atep mánén besí Yesu aghati yi tetep nkem.

34 Yesu arem ntá yi be, “Mmá, neka eně ne me nékə ɔtaŋ. Mandem áchí ne wə, dók sayri, képerə chay.”

35 Ené Yesu ábhəét berem kepí ne ngərə wu, bənto abhen báfú eket Jáyrəs, bátwó bəgháti yi be, “Móywe anán águ, ɔbhəet besəŋəri Ntəŋ yi?”

36 Ke Yesu kefyé ntí ndũ enyinj ené bərəmé. Aghati yi be, “Ōké chay. Dókó rəŋ ambi menoko.”

37 Yesu keka yě mmu amət ánkónó yi, ébhíkífəet

Píta ne Jems ne mómayi Jǎn.

³⁸ Bákə, bárək, báchwəp eket Jáyrəs. Yesu aghó ebyək ene echi aré ndü bo bádĭ, mámbik nəkə.

³⁹ Achwe, arem ntá yap be, “Chí yí ne beyǎ ebyək ne kebho? Mónne abhíkí gu. Abhəre chí kenó.”

⁴⁰ Béré way Yesu way. Ke Yesu abók bó mankem atén nefi. Asət chimə ne nnəmə ne bakoŋo bhi bati arat arək, achwe ebhak ene mówu áchí bhəré.

⁴¹ Akém yi ndü awə arem be, “Talíta, kum!” Nə chi be, “Móngəsəŋ, faté!”

⁴² Témte wu, afaté abho bekə. [Achí nyaka mamié byo ne apay.] Manyu áchók bo mankem.

⁴³ Ke Yesu asemti bhó bé, “Bǎké ghati yě mmu enyiyi ene éfákári.” Achye eyəŋ be mánchyé Tabíta nenyíé ányíé.

6

Bábyak Yesu amem etək Násáret (Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

¹ Yesu afa atú etək eyə apətnsem etək eyi Násáret. Bakoŋo bhi bárók ne yi.

² Egháká nókó ndü nywəbhé neywəməet bo Israel, arək ekeré nenikíməetí, abho betəŋ bo Eyəŋ Mandem. Beyǎ bho bábhák aré. Bághókó nókó menyiyi ebhen yi átəŋ, beyǎ bhəp bábhak maknkay. Ekə béré bhəp be, “Aré fú fá ne menyiyi ebhen menkem? Ntiki enyü neriyíndak né báchyé yi? Ná yi ákə menyiyí maknkay ebhén?”

³ Pú mmə nchwě menək ne? Pú mmə María ne? Pú yi achí manó Jems, ne Júdas ne Símun? Pú bömáyi abhen baghəré bachí fá ne bhəsé?” Ekə bare byak yi byak.

4 Afš ke Yesu árémé ntá yap be, “Bo báchyè ndemεkerpinti Mandem kenókó yěntiki ebhak. Ndiere etók eyi ne ndü nneréket ywi, ke bápú chyε yi kenókó.”

5 Ekε Yesu kekε menyinjí maknkay aré, ébhíkífuet chí nenyanya anε yi ányáná amō amuet mpäy bömame, abú bhó.

6 Yesu abhak maknkay mbonyune bö etók eyi bábhíkí bhōη neka ne yi.

*Yesu ató bakoηo bhi bati byo ne apay
(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)*

Yesu are kō ndü böbetók abhen bachi kekωt, antōη nōkō bho Eyōη Mandem.

7 Abhijε ye bakoηo bhi bati byo ne apay ató nefi, bati apay apay. Achyε bhó betāη bebok befónó bebúbεbε.

8 Asemti bhó báké pōkō yěnyij ndü nekō enap, ébhíkífuet chí ntém. Yí báké pōkō nenyié, ne yě bebhă-nekō, ne yě chi nkáp.

9 Yí mámfyé nkwōbhánya ke báké pōkō nden écháκ.

10 Ne aghati bhō be, “Yěntiki etók ené básieptí bhe aré, bák ká amem eket émōt kpáte mändō etók eyō.

11 Ne mbák bāchwōp etók ke bo kesyepti bhe ne mañák ne bó keka beghok enyij ene băghāti bhō, fá ká aré. Ne bāpere fá aré, kwet ka mfok anε achi bhe bekak. Chōη eyō émbak mbō ntisie ndü enyij ené bó báká.”

12 Báró ye bárók, mángati nōkō bho Eyōη Mandem be bó mántíknsem ndü bebú bhap.

13 Báre bok beyă befónó bebúbεbε, ne mángwati nōkō beyă bömame ne bawet ólif mámbu nōkō bhō.

*Enyu báwáy nyaka Jǝn Njwiti
(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)*

14 Mfɔ Hérɔd aghók ɛti menyin ebhen menkem, mbɔnyune bo mánánj bárinj nyaka nnyén Yesu mbánkem. Mbək bārəm nyaka be, “Jǝn Njwiti ke ápérénssem ndũ nepém. Ɖti yɔ kě yi ábhónjɔ betan beku menyinjí maknkay.”

15 Ke abhénéfú be, “Chí Eláija.” Báchák bārém be, “Ndemekerĩnti amɔt ane te nyaka”

16 Ke mbák chí Hérɔd, ághókó nókó ɛti Yesu arem be, “Chí Jǝn ane ndémé nyaka be mámkpót ntí ywi ke ápérénssem ndũ nepém.”

17 Ɖfakari nyaka be Hérɔd achye eyɔn, bákém Jǝn, bagwɔt, ne báfyé yi ekerékenɔn ɛti Heródias, ngɔré mómayi Filip ane yí áfónjɔ, ábháy.

18 Jǝn ághati nyaka Hérɔd be, “Ɖbhé eyese bo Israel ébhíkí ka be ónsɔt ngɔré mómaye ɔmbay.”

19 Ɖti yɔ, Heródias afyé Jǝn anti, ne are yan berem mángwáy yi, ke yi kebɔn mbi.

20 Hérɔd are cháý beway Jǝn mbɔnyune arínj nyaka be Jǝn achi chak ne nyánjá besí Mandem. Yéndu enyin ene Jǝn árəm éfyé nyaka yi ebyɔk anti abhɔn manák beghok Jǝn.

21 Nywɔp némɔt, Heródias abhónj mbi. Hérɔd anak epa ndũ betik nywɔbhé nebhe eni. Abhinj maném bɔ etɔk, ne bɔ bagho, ne batémé nenu, ne maném bo Gálili.

22 Mmɔ Heródias ane mɔngɔré arɔk ndũ epá eyɔ, abhén nebhen enyu ené Hérɔd ne mankɔ bhi bábhónjɔ beyá manák. Hérɔd arem ntá mɔngɔsón wu be, “Ghatí me, yě óyàn yi, chɔn nchyé wɔ.”

23 Ayíkí beyá ndɔn ntá yi be, “Chɔn nchyé wɔ

yěntiki enyih ene óyàn nchyé wə, yě chí ebhakátək eya émət.”

²⁴ Ngəsón wu arək ntá nnə, abhép yi be, “Mma, ndém mfə ányché me yi?” Nnə yi be, “Ntí Jǝn Njwiti.”

²⁵ Ngəsón wu apetnsem áyák ntá mfə arem be, “Chié me ntí Jǝn Njwiti amem nchán myákátí ne, néne!”

²⁶ Hérod apəp! Ke ébé yí mməet beka enyu échák ɛti neyiki ane yí áyíkí besí mankö bhi.

²⁷ Témte wu, Hérod ató mbabheri ywi amət ne eyəh bé ándək ántwə ne ntí Jǝn. Arək, aferé ntí ywi amem ekerékənh,

²⁸ atwó ne wu amem nchán myákátí, barək bachyé ntá mmə Hérodias. Asət, arək achyé ntá máyi.

²⁹ Bakonǝ Jǝn bághókó nókó enyih ene éfákári, bárək basət erené Jǝn, barək babhemé.

Yesu adik ngemntay bho

(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Bǝnto báfú ndü nekə enen Yesu átó bhə bápətnsem ntá yi, bágháti yi ɛti menyih ebhen bó bákə ne ebhen bátónǝ bhə.

³¹ Beyă bhó bátwə nyaka mándək nəkə enyuné Yesu ne baghəkó bhi bábhíkí bhəh yě epok menyie nenyié. Ekə arem ntá yap be, “Séndók ndü nebhet ane achi kpák be mǎnjwéməet mandú.”

³² Báfa ye báre rǝh amem áchwí ndü nebhet ane yě mmu achak apu.

³³ Beyă bhó bághó ndu bó bárəh. Bárihi bé chí Yesu ne bǝbhi bhə, ne bárihi nebhet ane bárəh.

Beyä bho báfü ndü betək ne betək, báfa ne bekak, bárək ntiét ntiét, báre non bə ambi.

³⁴ Mpok Yesu áfü amem áchwí, aghó ngémtay bho. Ntínso nékém yi ne bhə mbənyunε bachi nyaka ndü εσηηρι, nkwak ti, mbə bágħóηəmén anε ábhíkí bhəη mbabhəri. Abho ye bétəη bhə beyä menyih.

³⁵ Ené mpok áfüεt bëku εbhə, bagħókó bhi bárók ntá yi barem be, “Nywəp nénaη nεrəη ne nebħεt anε sechi-ne aré chi εbhi.

³⁶ Ghatí böbhen mándók ndü baki ne böbetək abhen báchí fá kekwoτ manku enyih menyie.”

³⁷ Yesu akeme bhó be, “Bě babhəη, chyě ká bhə nenyíé mányíé.” Ke bábħép yí be, “Ŷyáη séndók sénku nenyíé ne nkáp anε nkə bétik ányie ndü batəη ánen séchíε böbhen?”

³⁸ Yesu abħép ye bhó be, “Băbhəη bekpəkókó bret afə méní? Dók ká byo.” Bábýó nókó, bárem be, “Bekpəkókó bret bétay ne nsi épay.”

³⁹ Yesu aghati bhə be mámfyé bho ndü bakwó, mánkə bə manchəkə amik ndu táko.

⁴⁰ Báchókə ye amik ndü baróη, ndü bakwó besa bétay ne besa bépay nsem byo.

⁴¹ Yesu asot ye bekpəkókó bret bhə betay ne nsi épay. Ayəη amík amfay. Achye bakak ntá Mandem, abho bébókóti bret wu anchye nəko ntá bagħókó bhi be mánkóré ne nsi ntá beyä böbhə.

⁴² Yěntiki mmü wap anyíé kpát ajwi.

⁴³ Bagħək Yesu mányókóti nenyíé enen néróbhé. Néjwí bekay byo ne bepáy.

⁴⁴ Mpáy babhakanem abhen manyíé bret wu ne nsi εyə abhak mbə nka εtay.

*Yesu are kə amfānyen
(Mt 14.22-33; Jn 6.15-21)*

45 Ebhíki tat, Yesu aghati baghəkó bhi be mándók mǎnchwe amem áchwí, mampe nnyén manjambi Betsáida, ndü ebhě manyu echak. Yímbəŋ arəp ansem beka beyä böbhə mángúré.

46 Agháti nókó bhə be, “Mǎnkə sayri”, arə akó amfay njie ndu menikmæet.

47 Ené mpok ánánj áróŋó beku bhə, áchwí ábhak nenti manyu, Yesu abhak ebhi aywínti.

48 Yesu aghó ndu ébè baghəkó bhi mmæet ménók áchwí ɛti mbúép ane áfù bhó ambi. Befæet nkárénká érat beghaka nkárénká etandat betí, abho beka amfay manyu ankoŋo nəkə bhə. Arək kpát erəp kekwoɔ befæet bhə.

49 Bǎghó nókó ndü yi ákò anyén átwò, bécháy békém bó tontó. Bábho bebik, mándeme nəkə be, “Chí efóŋó-ngú! Chi efóŋó-ngú!”

50 Bó mankem bǎghə nyaka yi, becháy békem bhə. Témte wu, Yesu afyé bhə nti arem be, “Chi me, bǎké chay!”

51 Achwé nókó amem áchwí, mbúép wu ákwen. Bechay békém bó tontó.

52 Yëndu Yesu ádík nyaka nka bho etay ne bekpəkó bret, bə keɟwimem ndü enyü mmu yi achi. Bó kenene batí yap amem.

*Yesu abú bömame atú Genésaret
(Mt 14.34-36)*

53 Yesu ne baghəkó bhi mánánjá nókó bepe manyu, bákó ebhi, atú Genésaret. Báset áchwí wap.

54 Nefú báfú amem áchwí, bo báriŋi bé Yesu achi are.

55 Ntiɛt ákwén atú ɛtək ɛyɔ ankɛm ndu bápɔ̀kɔ̀ bǒmame ndũ bɛ́sák ɛbhap mándək nɔ̀kɔ̀ mbǎŋ ɛnkɛm ɛnɛ bághókó bé Yesu achí aré.

56 Yěntiki nɛbhɛt anɛ yí áchwóbhé ndũ bǒbɛtək, nɛ yě chi amɛm bɛtək bɛgho nɛ amɛm baki, bǎré pɔ̀kó bǒmame ndũ mbǎŋ ɛnɛ bo bǎchɛm mbɔ nɛfisiɛ, mánik nɔ̀kɔ̀ mɛt bɛ yí andɔ̀ bǒmame mantək yě chi nkokon ndɛn yi. Nɛ yěntiki mmu anɛ ánú átókó nkokon ndɛn Yesu, atan.

7

Bɛpɪŋí bho bɛbhikí bhəŋ bɛyibhiri bɛbhé Mandɛm (Mt 15.1-9)

1 Bǒnkwɔ̀ Fárisi nɛ mbək batəŋ ɛbhé Mandɛm abhɛn báfú Yerúsalem, bǎtwó nyaka bákáp Yesu.

2 Bághɔ̀ bé mbək bakoŋo Yesu mányìɛ nɛnyíé kɛso amó mbɔ ɛnyũ ɛpɪŋí bǒ bhap ɛtəŋ.

3 Bǒnkwɔ̀ Fárisi nɛ bo Israel mankɛm bápú nyiɛ nɛnyíé kɛ yambi bɛso amɔ mbɔ ɛnyũ ɛpɪŋí bachɪmbi bhap ɛtəŋ.

4 Nɛ bápú nyiɛ ɛnyɪŋ ɛné ɛfu ɛsiɛ kpáte mánso yɔ mbɔ ɛnyũ ɛpɪŋ ɛyap ɛtəŋ. Bǎbhəŋ bɛpɪŋ bɛchak tontó ɛbhɛn bǎbhəre mbɔ bésɔ nkɔ̀p, bɛkpɛre, nɛ bɛtɛ árik.

5 Mbək bǒnkwɔ̀ Fárisi nɛ batəŋ ɛbhé Mandɛm bǎbhép Yesu bɛ, “Ndaká yí baghəkó bhɛ bápú koŋo bɛpɪŋ ɛbhɛn bachɪmbi bhɛsɛ? Ndaká yí mányìɛ nɛnyíé kɛso amɔ mbɔ ɛnyu ɛyàŋ?”

6 Yesu akɛmɛ bhó bɛ, “Nɛmɛkɛpɪnti Aisáya arɛm nyaka ndaká yí tɛtɛp ɛti yɛka! Bǎchi bǒ bɛtǎbhá nkúbhé mbɔ ɛnyu yí ásíŋí bɛ Mandɛm arɛm bɛ,

‘Bõbhen báchyè με κενόκό χι νε βεγῶηόνυυ bhap, bati yap ásap nekᵔ νε με.

⁷ Κενόκό εκεν βᵔ báchyè με κechi chi ndéndem, mbᵔnyune bebhé ebhen bakwǎηwan báfyé kě βᵔ bátᵔη bho mbᵔ βε bechi Eyᵔη Mandem.’

⁸ Bǎrᵔ bebhé Mandem bǎkoηᵔ chi βepiη ebhen bᵔ mmik.”

⁹ Yesu arᵔk ambi aghati bhᵔ βε, “Bǎbhᵔη erítí mbi βérᵔ bebhé Mandem ndu βékoηᵔ chí menyiη ebhen bachĩmbi bheka bátᵔᵔ!”

¹⁰ Moses arem βε, ‘Chié étáyε νε máyε κενόκό’ νε βε ‘Yě agha ane árèm ebéptí eyᵔη ntá etayi, yě máyi, bǎbhᵔη βeway yi.’

¹¹ Κε bǎghàti bho βε mbák mmu ándém ntá etayi, yě máyi βε, ‘Nsᵔt enyiη ene mbᵔᵔᵔ mbᵔ βekwak wᵔ νε yᵔ, nchyé ntá Mandem’,

¹² nᵔ, bǎchet bho mbi βε báké kwak bachi νε manᵔ bhap.

¹³ Ndũ bǎkᵔ nᵔ, bǎsᵔt βepiη ebhen bachĩmbi bheka bebyak Eyᵔη Mandem. Νε βeyǎ menyiη βechak ebhen bǎkᵔ béchí mbᵔ ebhᵔ.”

Μenyiη ebhen békᵔ mmu áké bhak pépép besí Mandem

(Mt 15.10-20)

¹⁴ Yesu árém nókᵔ nó, apet abhiηi βeyǎ bo abhen bachi aré arem βε, “Bě mankem, tá ká batú mǎngok enyiη ene mbᵔᵔᵔ βerem, mǎnjwimem!

¹⁵ Yěnyiη epu ene mmu ányíε énka βε yi aké bhak pépép besí Mandem. Enyiη ene éfú mmu anyu κε ékᵔ mmu áké bhák pépép besí Mandem.

¹⁶ Mmu ane ábhᵔᵔᵔ batú βeghok ángók.”

¹⁷ Yesu árᵔ nókᵔ bhᵔ, arᵔk anywᵔp. Aré, baghᵔkᵔ bhi bǎbhép yi ntí βeyᵔη ebhᵔ.

18 Yesu akeme bhə be, “Bě nkwo bābhíkíre jwimem-ε? Bābhíkí rɪŋi be enyɪŋ ene mmu ányíε enchwe yi menie épú kway bekə be yi ake bhak pépép besí Mandem?”

19 Enyɪŋ ene mmu ányíε, épú chwe yi anti, érəŋ chi menie ebhi ne äji yə amferε.” Yesu arem nə, ndu áyən bo mándɪŋi be yěntiki nenyíε nékway menyie.

20 Arək ambi berem be, “Enyɪŋ ene éfù mmu anti ke ékə yi ake bhak pépép besí Mandem.

21 Chí amem ntɪ mmu kě nkaysi mbámbe áfù, antén yi ndü epúsí, ne beway mmu, ne bekwen berwəp, ne

22 béfyε amík ndü menyɪŋ bo bachak, ne ebébhénti, ne berwə bho, ne epǎ epɪŋ ene mmu apu kem mmuet, ne mpap amík, ne bechəŋti nnyén mmu, ne neyohómuet ne echɪŋti.

23 Bebepti menyɪŋ ebhen menkem béfù mmu chi anti ne bó ke békə mmu ake bhak pépép besí Mandem.”

*Ngərə ane ábhóŋó neka
(Mt 15.21-28)*

24 Yesu afa ye nebhúét wu are rón atú etək ane achi kekwot Táya ne Sídon. Arək achwe eket émot abhak aré. Ake yán mándɪŋi bé yi achi aré. Yě nə, ake rəp bhésé bhésé.

25 Ngərə amət ane efónó ebábə ésəŋəri móywi ane ngəsón aghok éti Yesu. Arək ntá yi kechəŋti mpok, akwén bekak ebhi.

26 Ngərə wu apú nyaka mmu Israel. Bábhe yi chi atú Síria ndü nneréket agho ané bābhɪŋi be Fonísia. Anik Yesu mmuet be ambok efónó ebábə yə émfu móywi amuet.

27 Ke Yesu arem ntá yi be, “Dǒ sénchíe kpík mǎmbə nenyíé. Epy chak besot nenyíé mǎmbə mánchyé ntá mmú.”

28 Ngǒré wu akeme yi be, “Acha, échí tetep. Ke mmú ényie nǎkə bechǎkǎtí ebhen béfù ntá mǎmbə amfay éfémé nenyie ménkwenti amík.”

29 Yesu arem be, “Éti beyəŋ ebhe ebhen, petnsem anywóp, efónó ebábə eyə énanj éro móywe.”

30 Apetnsem anywóp, aghó mó bhare ndū ndu ené efónó ebábə yə énanj éro yi.

Yesu abú mbók

31 Yesu arə atú Táya, afuét Sídon achwe atú betok byo ane bábhìŋi be Dikápolis, akə achwəp ndū Manyu Gálili.

32 Básót mmū amot bárók ntá yi ne yi. Mban yi ke ghók, kepi yi kerem kəkə kəkə. Mánik Yesu mmuet bé ányánjá yi amə anti.

33 Yesu aya yí báfá nenti bho, bárək nékú. Ason yí kenəŋámə batú, apá batié, atək néri eni.

34 Yesu ayiŋi mfay asók nsək arem be, “Éfáta” nə chi, “Nené.”

35 Témte wu, batú yi ánéne, nerí nékánjári yi anyu abho berem kepi sayri.

36 Yesu asemti bho be báké ghati yě mmu enyiŋ ene éfákári. Yě nə, ásémtí nókó bhə, mángati nəkə ghati bho.

37 Bo bábhák maknkay, mándeme nəkə be, “Yiŋí, enyiŋ ene yí ákú éri echa. Akə yě chí bo abhen batú áchókó mángók mban, babhók mándem kepi.”

8

*Yesu adík nka bho enwi
(Mt 15.32-39)*

¹ Ebhíkí tat, ené beyă bho bápɛt báchèm nɛbhɛt amɔt, Yesu abhiŋi bakonɔ bhi arem be,

² “Ntínso nékèm me ne bõbhen. Báchí fá ne me ndũ manywɔp arat, ne bábhíkí bhɔŋ yěnyiyi menyie.

³ Mbák ntó bhɔ mámpɛtnsem kenyié nenyié, bákway begu nsay ambi, ne beyă bhap báfú bakɔ asiɛ.”

⁴ Bakonɔ bhi bábhep yi be, “Etɔk épú fá, chɔŋ mmu ambɔŋ nenyié enen nékwáy bõbhen mankem fá?”

⁵ Yesu abhép bhɔ be, “Băbhɔŋ bekpɔkɔ bret afo meni?” Bákeme yi be, “Sébhɔŋ bekpɔk tándramɔt.”

⁶ Yesu achye eyɔŋ be bó mankem mánchókó amik. Asɔt ye bekpɔkɔ bret bhɔ tándramɔt. Achyé nókó bakak ntá Mandem, abho bebɔkɔti bhɔ anchye nɔkɔ ntá bakonɔ bhi be mánchyé ntá bo bhɔ. Béré sɔt mánkɔre nɔkɔ.

⁷ Bábhɔŋ nyaka bărú nsi nkwɔ. Yesu áchyé nɔkɔ bakak ntá Mandem, achye yó ntá bakonɔ bhi be mánkɔre yɔ nkwɔ.

⁸ Yěntiki mmu anyié ajwi. Baghɔkɔ bhi bábwópti nenyié enen néróbhé, néjwí bekay tándramɔt.

⁹ Mpăy bho abhak mbɔ nka enwi.

¹⁰ Yesu aghati bhó mángúré. Témte wu, Yesu ne bakonɔ bhi báchwe amem áchwí bárók atú Dalmanúta.

Bõnkwɔ Fárisi bábhɛp Yesu ántɔŋ bɔ ɛrɪŋí maknkay

(Mt 12.38-42, 16.1-4)

¹¹ Mbɔk bõnkwɔ Fárisi bárɔk ntá Yesu bábhɔ bɛkɛm ɛpáítí nɛ yí. Báré yaŋ mbi mɛmɔ yí. Bábhɛp yí ankɔ ɛnyɪŋí maknkay ɛné ébhak mbɔ ɛrɪŋ ɛné ɛtɔŋ bɛ betɔŋ ɛbhi bɛfú chi ntá Mandɛm.

¹² Yesu asók nsɔk arɛm bɛ, “Ndaká yí mkpáká bho ané ɛchɔŋ áyàŋ ɛrɪŋí maknkay? Tɛtɛp, nchí ghati bhe bɛ yɛ mmu apú tɔŋ bho ɛnyũ ɛrɪŋí maknkay ɛné bɔ báyàŋ.”

¹³ Arɛm nókó nɔ, arɔ bhó apɛt achwe amɛm áchwí, arɛ pé bérɔŋ ɛbhɛ manyu écháak.

Sɔt ka mpok nɛ yís bõnkwɔ Fárisi nɛ anɛ Hérɔd

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Bakɔŋɔ Yesu bághókɔntik bɛpókɔ brɛt. Babhɔŋ nyaka chí mókpókó brɛt amɔt amɛm áchwí.

¹⁵ Yesu arɛ sɛmti bho bɛ, “Sɔt ka mpok nɛ yís bõnkwɔ Fárisi nɛ anɛ Hérɔd.”

¹⁶ Bábhó berɛm nɛ batɪ bɛ, “Arɛm nɔ mbɔnyunɛ sɛbhíkí bhɔŋ brɛt.”

¹⁷ Yesu arɪŋí ɛnyɪŋ ɛnɛ bó bárɛm abhɛp bho bɛ, “Ndaká yí bárɛm ɛti brɛt anɛ bãhíkí bhɔŋ? Bãbhíkire jwimɛm-ɛ? Batɪ ábhɛt be amɛm chóchókó?

¹⁸ Bãbhɔŋ chí amík ntíako? Bábhɔŋ chí batú nɛmak-a?

¹⁹ Bãghókɔntik ndu ndíkí nka bho ɛtay nɛ bɛkpókó brɛt betay? Anɛ áróbhé abhak bɛkay méní?” Bákéme yí bɛ, “Bió nɛ bɛpay.”

²⁰ Yesu apɛt abhɛp bho bɛ, “Nɛ mpok nkórɛ anɛ bɛkpók tándrámɔt nká bho ɛnwi ɛnyíé, anɛ áróbhé

mányokoti, abhak bekay méni?” Bákεμε yi βε, “Tándrámot.”

²¹ Abhép bó βε, “Băbhíkire jwimεm?”

Yesu akε nnémámík aghó mban

²² Ενέ Yesu νε baghókó bhi bággháká Betsáida, bǒfú básót nnémámík bárók ntá yi, mánikmεεt βε ántók yi.

²³ Yesu akém yi ndu awó, aya bárók antí εtók. Apá yi batíé amík, anyanη amó anti ywi abhep yi βε, “Ŋghò nò yěnyin?”

²⁴ Mmu wu ayin̄i mfay arem βε, “Nchí ghó bo κε bachi chi mbó βε menók κε békò.”

²⁵ Apet atók amík yi. Ndɔn yó, mmũ wu ayin̄i dīi, apet abho beghó mban, νε are ghó yěntiki enyin̄i sayri.

²⁶ Yesu aghati yi βε ándók eket eyi, νε beyɔn ebhen βε, “Képetnsem εtók.”

*Píta arem βε Yesu chí Kristo
(Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)*

²⁷ Yesu νε bakoŋo bhi báfuét béré rɔn ndũ bǒbetók abhen bachi kekwot Seséria Fílipi. Ambí, Yesu abhép bhó βε, “Bo bárèm βε με nchí agha?”

²⁸ Bákémε yi βε, “Mbók bárèm βε óchí Jǔn Njwiti. Bachak βε Eláija, νε abhenefu βε óchí ndemεkep̄inti amot.”

²⁹ “Κε bē babhɔn bārèm βε με nchí agha?” Símun Píta akεμε yi βε, “Wó κε óchí Mπεμε Mandem afyé nyaka bariεp βε áto.”

³⁰ Yesu asem̄ti bhó βε báké ghati yě mmu.

Yesu arem be chəŋ mánchye yi beyä esəŋəri ne mángwáy yi

(Mt 16.21-28; Lk 9.22-27)

³¹ Yesu abho beghati bho be, “Me Mmu mfú ntá Mandem mbōŋ beghə beyä esəŋəri. Bōbati etək, ne bōbati bachiákap Mandem, ne batəŋ ebhé Mandem bábyak chəŋ me ne mángwáy me, ke égháká nəkə manywəp arət, mpətnsem ndü nepém.”

³² Yesu aghati bho nə kponoŋoŋ. Píta asət yi nepak arem be, “Eta kerem awü ndak.”

³³ Ke ndu Yesu áyíbhírí mməet aghə baghəkó bhi, aji Píta be, “Satan, fá mé besí! Nkaysi ye chi ane nkwaŋwan, abhíkí fu ntá Mandem!”

Enyiŋ ene mmu ábhóŋó bekə ke ambak nkoŋo Yesu
(Mt 16.24-28; Lk 9.23-27)

³⁴ Yesu abhiŋi ngémtáy bho ne bakoŋo bhi arem ntá yap be, “Mbák mmu áyan bəbhak nkoŋo wa, abhəŋ béghókəntik mməet yi, ampəkə ekotákátí yi, ankoŋo me.

³⁵ Yé agha ane áyàŋ bepepe mməet yi ánem nepém eni. Ke yé agha ane áká menem nepém eni éti ya ne éti Mbok Ndíndí, ábhəŋ chəŋ nə.

³⁶ Ntiki nsáy mmu ábhəŋ mbák abhəŋ yéntiki enyiŋ fá amik, ke aném nepém eni?

³⁷ Ne mbák mmu áném nepém eni, ntiki enyiŋ yí ákwày besət anchye be yi ampət ambəŋ nó?

³⁸ Mbák mmu abhəŋ ntíanwóp éti ya ne éti Eyəŋ eya ndü mkpáká bho ané ápú kə mbə enyu Mandem áyàŋ, mkpáká bho bebé, chəŋ Mme Mmu mfú ntá Mandem mbōŋ ntíanwóp éti yi mpok nchí twə ne keném Etaya ne bəángel bhi.”

9

1 Yesu arək ambi beghati ngémtáy bōbhə be, “Nchí ghati bhe be, mbək bho báchi fá abhen bápú gu kpáte mángə ndü Kefə Mandem kétwə ne betaŋ.”

*Besi Yesu béyibhiri
(Mt 16.21-28; Lk 9.22-27)*

2 Efaéré nókó manywəp atandat, Yesu asot Píta, ne Jems ne Jōn, akó amfay njie ngo ne bhə. Bábhák aré bóbhó. Bápéere yiŋi, besi Yesu béyibhiri.

3 Nden eyi nkwa éré diere pépépép enyu ené yě mmu ápú kwáy beso nden yě chí ne babhé éndiere enyu yə.

4 Témchok, Moses ne Eláija, baremé kepinti Mandem abhen tesáy, bábhési mándeme nəkə kepi ne Yesu.

5 Píta abho berem ntá Yesu be, “Acha, éri tontó be sechi fá. Dǝ sénté bétém barat. Emot ntá ye, échák ntá Moses, ne enéfú ntá Eláija.”

6 Píta arem nə mbənyune abhíkí riŋi nyaka enyiŋ echák ene yi ábhónó berem ndü becháy beke me bhə tontó.

7 Nerem ane Píta áréme enyu yə, nebhané nésép témté, nebho békúti bhə. Eyəŋ éfú amem nebhané éndeme nəkə be, “Né chí Mówə. Nkəŋ yí tontó. Ghók ká yi!”

8 Témte wu, bəPíta báyiŋi, ke bákepere ghó yě mmu, ebhiki faet chi Yesu aywinti.

9 Ne ndü Yesu ne bəPíta básəp njie, Yesu aghati bhə be, “Báké ghati yě mmu enyiŋ ene bəghó fá, kpáte Mmu ane áfú ntá Mandem ampetnsem ndü nepém.”

10 Bábháre enyiyh ene Yesu aghati bhə anti, bóke ghati yě mmu enyiyh ene bághə. Mámbebhə nəkə chi bati be, “Nepérénsəm ndü nepém chi yi?”

11 Bó bati arat bábhəp Yesu be, “Ndaká yí batəh ebhé Moses bárəm be Eláija abhəh bepetnsəm fá amik ke Mpepe Mandəm afyé bariəp be áto antwó?”

12 Yesu akeme bhə be, “Echí tetep be Eláija abhəh beyambi antwó, anyure menyiyh menkəm ambare, ke ná básíní amem Ekáti Mandəm bé Mmü ane áfú ntá Mandəm abhəh béghə esəhəri ne bé bábyak chəh yi?”

13 Ke nchí ghati bhe be Eláija anánh átwə ne bo bákú yi bebú mbə enyu bákóhó mbə enyu básíní nyaka amem Ekáti Mandəm éti yi.”

*Yesu abú mmó ane efóhó ebúbə échyè esəhəri
(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43a)*

14 Ené Yesu ne baghəkó bhi bati arat bápətnsəm, bátéméri bakoŋo bhi bácháκ. Bághó beyă bho ne batəh ebhé Moses ndu bákəm epáítí ne bhə.

15 Témte wu, beyă bo bho mankəm bághó nókó Yesu, bábhák maknkay tontó. Báre rəh ntiét ntiet bekaka yi.

16 Abhəp bakoŋo bhi be, “Ntiki epáítí nə bákəm ne bhə?”

17 Ke mmu amət amem nkwo böbhə akeme yi be, “Ntəh, ntwó ne mówa ntá ye. Efóhó ebúbə epú ka yi andəm kepi,

18 ne yěntiki ebhak ené efóhó yə ékém yi, égəep yi amik, befen mémfu nəkə yi anyu. Mpok yə, ande nyie amen ne anəkə. Nnik baghəkó bhe mməet bé mámbók yə éndó yi, ke bábhíkí kway bekə nə.”

19 Yesu akeme be, “Bě mkpaká bho ane ábhíkí bhəη neka ne me, bě bho báyìbhiri tetep ndù enyìη εchak, chəη mpet ntat ne bhe ná? Chəη nképnti ne bhe ngaka fá?” Ke ãrem be, “Twó ká ne mówu fá ntá ya.”

20 Básət mǎre bárók ntá Yesu ne yi. Εφόνό ebúbə yə eghə nəkə Yesu, témté wu, ényíkisi mówu gbogbögbok, akwén amik are biηiri, efen émfu nəkə yi anyu.

21 Yesu abhép chimə be, “Εφόνό ene énaη etat yi amuet ná?” Chi mówu akeme be, “Te kembó eki.

22 Beyǎ ndəη efónó ebúbə yə ékə yi ankwén angə. Mpokófu ékə yi ankwen anyén ndu beway yi. Mbák ðkway bekə enyìη, ghə bhesé ntínso kwak bhesé.”

23 Yesu akeme be, “Wə bé mbák mǎkwáy bekə enyìη! Yǎntiki enyìη ékway bekə ntá mmu ane ánókó Mandem.”

24 Témté wu, chimə arem ne eyəη amfay be, “Nnókó ke neka ená nébhíkí taη. Kwak me nnókó sayri.”

25 Yesu ághó nókó bé bo bátwə chi tontó tontó, ásáy efónó ebúbə yə be, “Wə efónó ené, efónó kebók ne batú chóchók, ghók. Fú yi amuet, ne yǎ ewak, óké pere twó yi amuet!”

26 Yesu árem nəkə nə, efónó yə ébik, ényíkisi mówu gbogbögbok, éfú yi amuet. Arəp mbə ngú. Bo abhen báchi are barem be, “Agú.”

27 Ke Yesu akém yi ndu awə, akwak yi afate.

28 Yesu ákú nəkə nə, achwe anywóp. Bakəηə bhi bábhép yi ansem ansem be, “Ndaká yí sébhíkí kway bebok efónó ebúbə yə?”

29 Yesu akeme bhó be, “Ndiere ne nenikímet ne netarénsay ke bákway beka enyü efónó ebúbu ene émfu mmu ammet.” *

*Yesu apet arem be chəŋ mángwáy yi
(Mt 17.22-23; Lk 9.43b-45)*

30 Yesu ne baghəkó bhi bárə báre fuet atú Gálili mándək nəkó. Akeyán mándíní ebhak ene yi achi,

31 mbənyune, átəŋ nyaka bakoŋo bhi angati nəkó bhó be, “Bákəm chəŋ Mmü ane áfú ntá Mandem mámfye yi amó bö mmik mángwáy yi, ne éghaka nəkó manywəp arat ampətnsem ndü nepém.”

32 Ke bó kejwimem ndü enyih ene yi áre me ne báre chay bebhep yi.

*Nkoŋo Yesu ane áchá abhenefu
(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)*

33 Bágháká nókó Kapənaum, báchwe anywəp. Ené bachi aré, Yesu abhép bhó be, “Bákəm mbu epúítí ambi éti yi?”

34 Báchókó kprák, mbənyune bákəm nyaka epúítí ne bati ankəŋəmbi ndu berihí mmü wap ane áchá báchák.

35 Yesu achəkó amik, abhíŋi bhó bati byo ne apay, abho beghati bhó be, “Mmü ywəka ane áyən bebhak mūngo, abhəŋ besət mmuet yi mbó be apu yənyih ne ambak mübetok ntá bo bachak mankem.”

36 Asət mandú mmó ate néntí nap, apókó ye yí ammet, arem ntá yap be,

* 9:29 Netarénsay: Mbək besí basin abhíkí bhəŋ “Netarénsay”.

37 “Yě agha ane ásòt mmó mbò ane sayri òti ya, ásòt chi mè, ne yě agha ane ásòt mè sayri, ásòt chi mmu ane átó mè.”

*Yě agha ane áká ne bhésé achi ne bhése
(Lk 9.49-50)*

38 Jón árem ntá yi be, “Ntòh, séghò mmu ane apu ndũ nkwo ywese ndu ábòk befónó bebúbèbè ndũ nnyén ena. Ségháti yi be, áképerè kè nò mbònyune apú ndũ nkwo ywese.”

39 Yesu akeme be, “Báké kan mmu mbò awu mbònyune yě mmu apú ane ákè enyíhí maknkay ndũ nnyén ena antiñ anjibhiri mmuet andem bebéptí menyíhí òti ya.

40 Mmu ane apu nu ne bhése, achí ne bhése.

41 Diñí ká be yě agha ane áchyé be nkóp manyièp mányú mbònyune bächí bakoño abhen Mpepe Mandem afyé nyaka barièp be átó, apu nók bebhòñ akap.”

*Sòt ka mpok bé mmu áké kè nti ankwèn ndũ bebú
(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)*

42 Yesu arem be, “Chòh émbep encha ntá mmu ane áká mówa amòt ane abhónó neka ne me ánkwen ndũ bebú. Echi sayri ntá mmu wu, be mánsòt ntáy negho mánsè emi yi, mamese amem manyu.

43-44 Mbák awò ywe ákè ònkwen ndũ bebú, kpót wu ferè! Echi sayri be ònchwe ndũ nepém enen nebhiiki bhòh ngwenti ne awò amòt echa memese wò amem nepíngo ane apu neme ne amò apay!

45-46 Mbák ekak eyè étò wò ndũ bebú, kpót yò feré. Echi sayri be ònchwe ndũ nepém enen nebhiiki bhòh ngwenti ne ekak émòt echa bé mámése wò amem nepíngo ne bekak bepáy.

47 Ne mbák nyésé ene nékà ónkwén ndü bebá, ponjóri nó guép. Echí sayri bé ónchwe ndü Kefo Mandem ne nyésé nemot echa be mámése wó amem nepingo ne amík apay.

48 Amem nepingo eno, kényore eken kényie bho kérépú gú, ne ngó apu neme.

49 Chon mánɡoko yéntiki mmu ne ngó nkúbhé mbó enyu báfyè ngán ndü nenyíe be néndí anyu.

50 Ngán áchí erítí enyih. Ke mbák ngán ábhíkí pere bhon manyihnti mi, ná bákway beku wu ampet ambak erítí ngán? Bón ká ngán amuet, mánchoko eyon émot ne bati.”

10

*Enyih ene Yesu átóhó ěti awáy nebhay
(Mt 19.1-12; Lk 16.18)*

1 Yesu ne baghokó bhi báró ye Kapënaum bárók atú Judéya. Bákíhí Manyu Jódan. Ngémtay bho, bápét báre rón ntá yi. Are tón bó mbó enyü yi áku nyaka mpoknem.

2 Mbok bónkwó Fárisi bátwó memó yi. Bábhép yi be, “Ebhé yeſe éká be mmu ándó ngoré ywi ndü nebhay?”

3 Yesu akeme bhó be, “Moses aghati nyaka bhe be yi ěti awáy nebhay?”

4 Bákéme be, “Moses arem be mmu ákwáy beró ngoré ywi mbák achyé yi ekáti ené awáy nebhay?”

5 Yesu aghati bhó be, “Chí ěti netanjánti eneka ke Moses áchyé nyaka bhe ebhé ene.

6 Sayri sayri, te nebhómik, ‘Mandem ághókó nyaka bo, ngoré ne mbakanem.’

7 Ἐτι γὰρ, ‘Mbakanem abhəŋ béró etayi ne máyi, ambat mmæet ne ngərə ywi,

8 bó batí apay mándəp mbə mmŭ amət. Bó kepepe bhak ye batí apay, ke mmŭ amət.’

9 Mmu áké fyε ye ákóré nenti bo abhen Mandem áchémtí.”

10 Yesu ne baghəkó bhi bápéré nókó nsem anywəp, baghəkó bhi bápət babhep yi menyin̄ ἔti nkúbhé ndaka wu.

11 Arəm ntá yap be, “Yě agha ane áró ngərə ywi ndŭ nebhay, abháy achak, akwën berwəp,*

12 ne ngərə ane áró nném abháy achak, akwën berwəp.”

Yesu dyét mǎmbə

(Mt 19.1-12; Lk 16.18)

13 Bofú básót bəbhəp bárók ntá Yesu ne bhə be yi anyanə bhə amə anti anjet bhə. Baghəkó bhi bəbho besáyti bhə.

14 Ke Yesu aghə nəkə nə, nti nébé yi amem, arem ntá yap be, “Dǎ ká mǎmbə mántwə ntá ya, bǎké chyət bhə mbi mbənyune bo abhen bachi mbə bhə kě Mandem abhak Mfə wap.”

15 “Nchí ghati bhe be, mbák mmu apú ne Mandem mbə enyŭ mmó ábhək ne etayi, apú kway bebhak ndŭ mpáy bho abhen Mandem achi Mfə wap wáwák.”

16 Yesu asət ye bhó amət amət, ne yentiki ane yi ásóré ambat amæet, anyanə yi awə anti, anjet yi.

Mmŭ nkáp

(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

* 10:11 Nə chi akwën nku nebhay ne ngərə ywi.

17 Ενέ Yesu áròη νεκò, mmũfú ajiæt, aròk, atep mánén besí bhi, abhép yi be, “Ntòη, wò mmũ ndíndí, chòη nkα yi κε mbòη nepém ενέν nebhíkì bhòη ngwenti?”

18 Yesu akeme yi be “Ndaká yí óbhìηì με be mmũ ndíndí? Yě mmũ ndíndí apú. Mandem aywĩnti κε achi Ndíndí.

19 Orìηì bebhé Mandem. Bérèm be, ‘Kéwáy mmu, Kékwen berwòp, Kéghép aghép, Kéte ntísie ákwáré, Kényie enyìηì mmu ndũ bapu, Chiě máye ne etaye kenókó.’ ”

20 Mmu wu arem be, “Ntòη, nnàη nchí bhæere bebhé ebhen menkem te kembó eka.”

21 Yesu ayìηì yi ne beyá ekòη arem be, “Eròp chi enyìη òmòt ενέ òbhòηò beka. Dók tí menyìη ebhe menkem chyě nkáp ntá bachébhébho. Mbák ónkú nò, chòη ómbòη kefó menyìη amfay. Ìntwó ye ònkoηo me.”

22 Aghoko nòkò nò, aròp, aròbhe ròηóròη ne basémé anti mbònyune abhòη nyaka beyá menyìη

23 Yesu ayibhiri mmæet arem ntá baghòkò bhi be, “Èbe mmæet tontó be mũnkáp anka Mandem ambak Mfò ywi!”

24 Baghòkò bhi bághókò nókò nò, mmæet agú bhò. Ke Yesu apet arem ntá yap be, “Bóbha, ébe mmæet tontó be mmu anka Mandem ambak Mfò ywi!

25 Èchí wikirik be mpòηò baso ámfæét ndũ mbok mbíábhan écha mũnkáp beka Mandem ambak Mfò ywi.”

26 Bághókò nókò nò, mmæet agú bhó tontó, bábhép yi be, “Agha ákwày ye bebhòη nepém ενέν nebhíkì bhòη ngwénti?”

27 Yesu ayiṅi bhə dñi arem be, “Ntá nkwāṅwan, mbi ápú, ke yěnyin épú cha Mandem.”

28 Píta asá eyon arem be, “Ná ne bhesé? Séró yěntiki enyin sékòṅo wə!”

29 Yesu aghati bhó be, “Tetětɛp, mmũ anɛ áró yě chí eket eyi, yě chí bǝmayi abhen babhakanem yě chí abhen baghərə, yě chí máyi ne etayi, yě chí bǝbhi, ne yě chí bakí yi ěti ya ne ěti Mbok Ndíndí,

30 chon Mandem anchye yi beyǎ menyin fá amik, ne chon ampɛt ambón beket, bǝnnə abhen babhakanem ne abhen baghərə, ne mánó, ne bə, ne bakí, ndon besa betay. Chon bo mánchye yi beyǎ nenyok, ke ndũ mmik nkə Mandem anchye yi nepém enén nebhíkí bhon ngwénti.

31 Ke chon beyǎ bo abhen bachi ambi néne, mándəp ansem, ne abhen bachi ansem, mandəp ambi.”

Yesu arem ndon anɛ ajwi érat be chon mángwáy yi (Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

32 Yesu ne baghəkó bhi báfa báre ko beron Yerúsalem, yi ambi, bó ansem. Mmuet agú baghəkó bhi ne becháy békem bo abhen bákòṅo bhə. Apɛt asot baghəkó bhi bati byo ne apay nepak abho beghati bhə menyin ebhen bebhəṅə befakari ntá yi be,

33 “Ghók ká, séròn nə chi Yerúsalem, ne mpok ségháká aré, chon mánti Mmu anɛ áfú ntá Mandem, mánsot yi mamfyɛ amə bǝbati bachiǎkap Mandem ne ntá baton ebhé Moses, mándem be mangway yi, mámfyɛ yi amó bo abhen bápú bo Israel.

34 Chəŋ mánjəkə yi, mámpati batíé yi amuət, mánden yi ne ékpa ne mángwáy yi. Ke éghaka nəkə manywəp arət, ampətnsem ndü nepém.”

*Yesu yi be münti abhəŋ bebhak mübetok
(Mt 20.20-28)*

35 Jems ne Jəŋ, bə Sebedi bārók ntá Yesu bárem be, “Ntəŋ, séyàŋ be ónkə yěntiki enyih ene sénikmuət be ónkə ntá yese.”

36 Yesu abhép bhə be, “Băyaŋ nkə be yi?”

37 Bákéme yi be, “Kə enyu ené be se séchəkə ne wə, amət ebhé awónem, achák ebhé awóghə mpok óbhak ndü enəkó kefə eye ne kenókó.”

38 Ke Yesu arem ntá yap be, “Băbhíkí riŋi enyih ene băyàŋ nkə ntá yeka. Băkwáy beka menyu nkóp esəŋəri ane mbónó ményú? Chəŋ mánkwáy beká bégu enyu newú enen mbónó begu?”

39 Bákéme yi be, “Sékwáy beka nə.” Yesu arem ntá yap be, “Tetep chəŋ mánka enyü esəŋəri ene mēghə ne mǎngu enyü newú enen mēgü,

40 ke mbíkí bhəŋ betəŋ beyap bo abhen bábhəŋə bechəkə ebhé awónem eya ne abhen bábhəŋə bechəkə ebhé awóghə. Mandem ke áchye bebhak ebhə ntá bo abhen bábhəŋə bebhak are.”

41 Baghək Yesu báchák bati byo bǎghókó nókó enyih ene Jems ne Jəŋ bārémé, bábhó bebənti ne bhə.

42 Yesu abhiŋi bó mankem arem be, “Băriŋi be, ntá bə mmik, bo abhen básət be báchí bafə, bábhəŋ beyă betəŋ amfay böbhəp, ne böbati básət beyă betəŋ beka böbhəp mangok bhə.

43 Κε έβhíkí bhəŋ bebhak enyu yə ndü nkwo yweka. Mmu ane áyàŋ bebhak mũngo yweka, abhəŋ bebhak mübetok yweka,

44 ne yěntiki mmu yweka ane áyàŋ bebhak mmü mbi abhəŋ bebhak nsem yweka, abhəŋ bebhak nsem ntá abhenefu mankem.

45 Yě chi Με Mmu mfú ntá Mandem, mbíki twə be bo mántók me. Ntwə chi bebhak mübetok ne bechye nepém ene ndu beku beyä bhó mferé bhə ndü kesemé bebá.”

*Yesu abú Batímaos, nnémámík etək Jeriko
(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)*

46 Yesu ne baghəkó bhi bächwəp Jeriko. Ené bó báró Jeriko bérəŋ, ngémtay bho bare koŋo bhó ansem. Nnémámík amət ane aka nnyén be Batímaos, mmó Timáyos, abhak nepaká mbi chókó.

47 Aghókó nókó bé Yesu ane Násáret ke áfuèt, abho bebík be, “Yesu! Mmǎ Mfə Debhít! Ghó me ntínso!”

48 Beyä bo báre sayti yi be ánychókó kpák. Ke akpík are bik ne eyəŋ amfay be, “Mmǎ Mfə Debhít, ghó me ntínso!”

49 Yesu ághókó nəkə nə, ate arem be, “Biŋí ká yi antwó.” Bárək babhiŋi yi bárem be, “Faté twó, óké chay, äbhìŋi wə.”

50 Nnémámík wu ayók nde yi amese awu, afate, báya yi arək ntá Yesu.

51 Yesu abhép yi be, “Ōyán me nká wə yi?” Nnémámík wu akeme Yesu be, “Acha, nchí yan be mpet ngó mbanj.”

52 Yesu arem ye ntá yi be, “Guré, neka ene nékə ōtaŋ.” Témte wu, abho beghə mbanj, ne abho békóŋo Yesu.

11

*Yesu achwe Yerúsalem mbə Mmu ane ábhónó
betaŋ menkem*

(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yesu ne baghəkó bhi bákó baghaka ndü bəbetək Bətfáge ne Bétani ndü Njie Menok Olif, kekwoť Yerúsalem. Ató baghəkó bhi bati apay ambi.

² Aghati bhə be, “Dók ká ndü móťək ane achi afə ambi. Nəchwe ane bəchwe aré, chəŋ mángə mómpəŋə batu sesét, ane yě mmu abhikire kə ne yó. Kaŋarí ká, twó ne yó.

³ Mbák mmú ámbép bhe ntí ane bəkàŋari yó, ghatí ká yí be, ‘Acha ke áyàŋ yə, ne chəŋ antó mántwə mánkeme yó témté.’ ”

⁴ Báfa bárək, bəghə mómpəŋə batu wu sesét nefi eket, nékú mbi. Bábho békaŋarí yə.

⁵ Ené bəkàŋari mómpəŋə batu wu, bo abhen báchí are téé bəbhép bhə be, “Ndaká yí bəkàŋari mómpəŋə batu wu?”

⁶ Baghək Yesu bəghátí bhə enyiy ene Yesu árémé mpok yi átó bhə. Báró ye bə mándək ne mómpəŋə batu.

⁷ Básət yə bárov ntá Yesu. Básót nden mfəm̄et yap básəbheri mómpəŋə batu wu, Yesu achəkə am-fay.

⁸ Bo abhen bachi aré, báfére nden mfəm̄et eyap baghay ambi. Báchák bərə kpət béwuókéndé mángay nəkə ndü mbi ane yí áf̄et are. Báchák bərə kpəti kefbhé eken kébhónó beyé mángay nəkə ambi.

⁹ Ndu bārəŋ, bo abhen bachi ambi ne abhen bachi ansem bare bik mándeme nəkə be, “Sémbítí

Mandem mfay! Mandem ánjét mmu ane átwò ndũ nnyén Acha!

¹⁰ Mandem ánjét kefo etayese Debhít eken kétwò! Sémbítí Mandem mfay!”

¹¹ Néchwe yí áchwé Yerúsalem, arək amem ekerákap Mandem, abyo yěntiki enyìḡ. Aghó nókó bé mpok áfuet, asot baghəkó bhi bati byo ne ápay bárək ndu mótək Bétani.

*Yesu akw enək ene babhìḡi bé Fig ekuri
(Mt 21.18-19)*

¹² Néyi nəkó, ené Yesu ne baghəkó bhi bárə Bétani bápetnsem, nsay akém Yesu.

¹³ Aghó enək fig nekó nesie ne beyé aré gebheee, arək beyìḡi mbák ákway béghə yě sepeménək are. Aghaka nəkó aré, ake ghó yěnyìḡ ebhiki fuet chi beyé, mbonyune mpok menək fig ményù kepem abhiki re ghaka nyaka.

¹⁴ Yesu arem ntá enək eyə be, “Bebho echəḡ, ɔpú pere nyu kepem.” Baghək abhi bágħok enyìḡ ene yi árémé.

*Yesu achwe amem ekerákap Mandem abók bakōsie
(Mt 21.12-17; Lk 19.45-48; Jn 2.13-22)*

¹⁵ Baghaka nəkó Yerúsalem, Yesu arək achwe amem ekerákap Mandem. Abók bakōsie ne bo abhen bákù menyìḡ. Atakati bэфémé bo abhen bákò esie bakáp bewupsi. Atakati nkwó menək bo abhen báti bebħónó,

¹⁶ ne akeka bé yě mmu ámpókó enyìḡ ámfuet amem ekerákap Mandem ndu áyàḡ mbí mbìḡ.

¹⁷ Are tónḡ ye bho andeme nəkó be, “Pú basìḡ Mandem arem be, ‘Eket eya ébhəḡ bebħak chi

ekeré nenikímuetí ntá bo betókó mmik menkem', ke báyíbhírí yó érap chi eket ené baghép bábhèse are!"

18 Bõbati bachiãkap Mandem, ne batõh ebhé Moses bághok nõkõ nõ, báre yán mbi beway yi bhésé bhésé mbõnyune báchây nyaka ngémtay bo abhen báchi are, ne ntí bé bõbhõ bachi nyaka maknkay tontó ndũ menyih ebhen Yesu átõh.

19 Egháka nõkõ beku, Yesu ne baghókó bhi báró etók egbo báfú.

*Enyih ene enok Fig ene ekuri étõh bhese
(Mt 21.20-22)*

20 Bëti, ene Yesu ne baghókó bhi báfuèt bepètsem, bághõ enok fig ené Yesu areme bé epu pere kwáy ményu kepem, ndu énáh égú te ne bakan.

21 Píta atík nõkõ enyih ené Yesu árémé ntá enok fig eyõ, arem be, "Acha, yihí! Enok ené órémé be epu kwáy ményu kepem égu."

22 Yesu akeme bhó be, "Bõh ká neka ne Mandem.

23 Nchí ghati bhe be, yě agha ane ághàti njie be, 'Fá fá dók kwén awu amem manyu,' ne yí ke makati ndũ ntí eni ke anoko be Mandem ãkã nõ ntá yi, Mandem ãkã yõ ntá yi mbõnyune abhíkí makati be Mandem ãkã enyih ene yi areme emfakari.

24 Nchí ghati ye bhe be yëntiki enyih ené mánikmuet be Mandem anchye bhe, nokó ká be mánah bábhõh yó ne chõh mãmboh yõ tetep.

25-26 Yëntiki mpok ane mmũ yweka ánìkmuet, ámfõjórí yëntiki mmu ane áká yi bebá. Mbák bãkù nõ, chõh Etayeka Mmu achi amfay ámfõjori be nkwo."

*Bábhép Yesu ebhak ene betan ebhi béfú
(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)*

²⁷ Yesu ne baghokó bhi bápetnsem Yerúsalem. Ené Yesu ákò amem ekerákap Mandem, bōbati bachiákap Mandem ne batan ebhé Moses ne bōbati etok bārók,

²⁸ bábhép yi be, “Ntiki betan óbhónó beka menyin ebhen ne ókù? Agha áchyé wò betan ebhò?”

²⁹ Yesu akeme bhò be, “Me nkwó mbòñ enyin bebhep be. Mbák mánkémé me yò, chòñ me nkwò ngati bhe mmu ane áchyé me betan beka menyin ebhen mēkà.”

³⁰ Ghatí ká me, “Agha áchyé nyaka Jñn Njwiti betan bejwiti bho? Mandem ke chí bō mmik?”

³¹ Báre kem epáítí ne bati be, “Chòñ séndem be yi? Mbák séndem be betan ebhen Jñn béfú nyaka ntá Mandem, ábhép bhese be, ‘Ke ndaká yí bábhíkí noko eyòñ eyi?’

³² Ke chòñ séndem be yi? Séndém be, ‘Béfú nyaka ntá nkwǎ?’ Bápú kway nyaka berem enyu eyò ndu báchàý ngémtáy bo abhen báchí aré mbonyune bó mankem mánoko nyaka sayri be Jñn achi ndemekerĩnti Mandem.”

³³ Eka bákémé yi be, “Sébhíkí rinji.” Yesu aghati bhò be, “Me nkwó mpú ghati ye bhe mmu ane áchyé mé betan beka menyin ebhen né mēkà.”

12

*Nekay bakù betik ne mbòñónki
(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)*

¹ Yesu abho bétém bó nekay néchák be, “Mmũfú achí nyaka. Atí nkí api menok vain aré. Atep

ebhá ene eghabhəri nki ankem. Atém mbok aghoko nebhuet ane báyat kepem váin, be nnok ywi ámfu, mánsot, máná mmem. Ate mókerémfay amem nki wu bé ámbák nebhuet ane mmu áchòkò ndũ bébhábhéri nki. Afyé ye bo aré be mánkũ betik mánkòre nsáy ne yi. Arò, aròk nekò etòk echak.

² Mpok bekòk kepeménok ákwáy nókó, mbòhónki ató nkũbetik ywi be ándók ánsót aywi ákóré mbwòt.

³ Ke bõ betik bhò kechye. Bákém yi bádén, báfén apetnsem amó apay.

⁴ Mbòhónki ató mmõ-betik achak. Bákém awu nkwo bádén báfyé yi befuet anti ne báchye yi ntíanwóp.

⁵ Ató anefu ane akú batí arat. Yí wu, bákém báwáy. Aròk ambi bétó bakũ betik abhenefu. Bákũ enyumòt ne bhó. Báden mbòk, báwáy abhenefu.

⁶ Eròp chi njaŋa-mõ ywi ane yi are kòh. Ndũ ngwenti, mbòhónki arem ne mmuet yi be, ‘Chòh ntó mbõh mówka. Yé yí, bábhòh béchye yi kenókó.’ Afere ye móywi ató.

⁷ Ke bõ betik bhò bágħò nòkò yi, bábhò berem ne bati be, ‘Yìhí mbõh móywi né, ne yí ke ábhòhó menyie newú etayi. Twó ká sénkem yi sengway bé etayi ánánh ángú menyìh ebhi méndòp chi ebhesè.’

⁸ Móywi wu áchwé nòkò amem nki, bákém báwáy báfèmeri ansem ebhá.

⁹ Bákaysi be chòh mbòhónki wu ankũ yi ntá bo bhò? Chòh antwó angwáy bhò anchye nki wu ntá bo bachak.

¹⁰ Bábhiki re pay enyìh ené basìhì ndũ Ekáti Mandem bé:

‘Nkúbhé ntay enen batèket báguébhé bé nébhíkí ri, nó ke néróbhé ntay enen nékémé eket

nechá batay ácháκ ankem?

¹¹ Chi Mandem Acha ke akw émbak nɔ, ne chí eremé enyij ntá yesé.’ ”

¹² Yesu átém nókó nekay enen, bárijì be atém nekay enɔ chi òti yap. Báre yan bekem yi, ke ndu báchày beyá bo abhen báchi are, b́aró yi b́arók.

Bábhép Yesu òti nkábhénti ndu báyan yi ánkwén anyu

(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

¹³ B́ató mbək b́onkwɔ F́arisi ne mbək bo Israel abhen b́até ansem H́erod ntá Yesu ndu bebhep yi menyij mbɔ ntá ndu bekw yi ankwen anyu.

¹⁴ B́arɔj nɔkɔ ntá Yesu bárem be, “Ntɔj, sérijì be òchí mmu tetep, ne ɔpú tɔj ḱerínámík. Sérijì bé ɔpú yijì mmu ndù besí óncháy yi, ke òtɔj tetep òti menyij ebhen Mandem áyan bo mánkw. Ghatí bhese, ebhé yese éka be śénchíe nkábhénti ntá Mfɔ Rom ke ébhíkí ka?”

¹⁵ Yesu arijì bapɔ amap, abhép bhɔ be, “Ndaká yí mǎmò me? Tón ká me ebhókó nkáp.”

¹⁶ B́átwɔ yi ne ebhɔkɔ nkáp. Abhép bhɔ be, “Ntí ághá né aré? Ne nnyén chi enen ághá?” B́akéme yi be, “Chí ntí Sísa, Mfɔ Rom. Ne nnyén, chí eni.”

¹⁷ Yesu arem ntá yap be, “Chíe yé ka Mfɔ Rom ýentiki enyij ene echi eyi, mǎnchye Mandem ýentiki enyij ene echi ene Mandem.” B́ághókó nókó enyij ene Yesu areme, b́ápóp!

Enyij ene bábhébhé Yesu òti neperénssem ndù nepém
(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)

¹⁸ Mbək b́onkwɔ Sádusi b́arók ntá Yesu babhep yi òti neperénssem ndù nepém. B́onkwɔ Sádusi

bábhíkí noko nyaka be chəŋ bawú mámpétnsem ndü nepém. Babhep yi be,

19 “Ntəŋ, Moses asin ndü ebhé eyese be mbák mmu ángú ándó ngərə kebhón yě mmó, mómayi abhəŋ besət ngərə wu bé ámbé bə ne yi ndü nnyén manə ane ágú.

20 Bǝ chi amət bati tándrámət báchí nyaka. Ane mbi abháy ngərə, agú kebhón yě mmó.

21 Ane ákəŋə asət kénkwésé wu ndü nebhay. Yí nkwo agú kerə mmə. Éfákári enyumót ne ane ajwi bati arət.

22 Enyu yə enyu yə kpát mankem bati tándrámət bágú kerə yě mə amət. Ndü ngwentí, ngərə wu nkwo agú.

23 Ndu echi nə, mpok Mandem ákə bawú mámpétnsem ndü nepém, ngərə wu ábhák ane agha? Ndu bó mankem, batí tándrámət, yěntiki mmũ wap abháy nyaka yi.”

24 Yesu akeme bhə be, “Bekwéné béchí ne bhe mbənyune bábhíkí riŋi yě chi Eyəŋ Mandem ne yě chi betaŋ Mandem.

25 Mpok Mandem ákú bawú mámpétnsem ndü nepém, bo bábhak mbə bəáŋgel awu amfay. Bápú pɛɛ bháy nebhay.

26 Ne beyiŋi neperénsem ndü nepém, bábhíkí re pay amem ekátí Moses ěti mónək ane ágò ebhi ndu ádu nyaka kesəŋə? Bábhíkí pay ndu Mandem ághátí Moses be, ‘Me nchí Mandem Abraham, Mandem Aisek ne Mandem Jekóp’?

27 Ndem nə mbənyune yěndu Abraham ne Aisek ne Jekóp bərə mmiki ne, báchí nepém, ne Mandem achi ne bhə. Mandem achí Mandem bo abhen

bachi nepém. Apú Mandem bawú. Bě bo Sádusi bāchi ndũ bekwéne tontó!”

*Ebhé Mandem ené échá ebhénéfú
(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)*

²⁸ Ntɔŋ ebhé Moses amɔt achi nyaka are. Aghók ndu Yesu áreme ne bõ nkwo Sádusi. Ne ághókó nɔkɔ ndu Yesu ákéme bebhep ebhap ne beyã kebon abhép yi be, “Ebhé Mandem ené échá bechak menkem chi ené?”

²⁹ Yesu akeme yi be, “Ebhé ené échá béchák menkem chi ené érèm be, ‘Bo Israel, ghók ká. Mandem Acha ane ábhónó bhesé mankem achí amɔt.’

³⁰ ‘Ne ɔbhɔŋ bekɔŋ Mandem Acha ywe ne nti ene nenkem, ne efónó eye enkem, ne nkaysi ye nkem, ne betan ebhe menkem.’

³¹ Ené éjwí bepay éhí mbɔ eyɔ ne érèm be, ‘Kón nti nkwa mbɔ enyu ókónó mmuet eye.’ Ebhé ene écha ebhen bepay epu.”

³² Ntɔŋ ebhé arem ntá Yesu be, “Ntɔŋ ɔrem sayri! Echi tetep mbɔnyu óréme bé Mandem Acha achi amɔt, achák apú.

³³ Ne bekɔŋ Mandem Acha ywe ne nti ene nenkem, ne nkaysi ye nkem, ne betan ebhe menkem, ne bé nkɔŋ nti nkwa mbɔ enyu ókónó mmuet eye ari acha. Besí Mandem, bebhare bebhé ebhen bepay achá akabhé nya besɔŋ ankem ne akap achak ane bo báchyè ntá yi”

³⁴ Yesu aghɔ nɔkɔ be ntɔŋ ebhé Mandem ane akeme yi sayri ne kebon, arem ntá yi be, “Erɔp wɔ chí mandú bérɔ Mandem ambak ne wɔ mbɔnyu Mfɔ ábhák ne mmu ane áhí anten eyi.” Bebho mpok eyɔ, yě mmu kepere mɔ bebhep yi yěnyin.

*Μπεμε Mandem afyé nyaka bariεp be átò
(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)*

³⁵ Ενέ Yesu átòη bo Εyòη Mandem amem ekerákap abhép bó be, “Ná batòη ebhé Mandem bárèm be Μπεμε Mandem afyé nyaka bariεp be átò chi ebhárémò Mfò Debhít?

³⁶ Εfónó Bedyεε akε nyaka mbòη Mfò Debhít arem be Mandem Acha arem nyaka ntá Acha wa be, ‘Chókó fá ebhé awónem εya ndü ενάκό κενόκό, kpatε nkε bòmπαp abhe mámbak mbò ενάκ ενε ónyàηa bekak aré.’

³⁷ Séghò fá be mbòη Debhít äbhìηi nyaka Μπεμέ be Acha. Ná Achä-re áyibhiri ambak ebhárémò ywi?” Beyä bo babhòη maηák béghok menyìη ebhen Yesu átòη.

*Yesu aghati bakòηo bhi be mánsót mpok ne bõ
bapu*

(Mt 23.1-36; Lk 20.45-47)

³⁸ Ενέ Yesu átòη arem be, “Sot ka mpok ne batòη ebhé Moses. Bákòη béghap, mánkó mansεp ne bewubhe wubhé nden amεet nefsiε be bo mánkaka nókò bhò ne κενόκό.

³⁹ Bákòη nkwó bechókò ndü bebhaká κενόκό amem bekeré nenikímεet ne ndü bepa.

⁴⁰ Ne bó bheε ke mányìε menyìη mánkwésé ne yě chi beket ebhap ndü mangwò, mánkε nókò beróri nenikímεet bapu besí bho. Chòη ntémsi yap anjá ancha!”

*Akap anε kénkwésé ngòré
(Lk 21.1-4)*

⁴¹ Yesu achi nyaka kékwtò ekabhé nkáp amem ekerákap Mandem anjìηi nókò ndu bo báfyè bakáp

amem. Aghó ndü beyä bö nkáp bätwò, yěntiki mmu wap amfyε nəkə beyä nkáp amem.

⁴² Ἐτάρé nóκό, aghó ndu kénkwésé-ngəre anε eyi épú átwó, afyé böbebhókó nkáp bapay abhen bapu yěnyiy.

⁴³ Yesu abhiyi bakonjo bhi arem be, “Nchí ghati bhe be, akap kénkwésé-ne ácha ané yěntiki mmu.

⁴⁴ Ndü beyä bakáp kě yěntiki mmu wap áféré mandú achyε mbə akap, ke nchébhe ngərə ne achyé yěntiki enyiy ene yi ábhónó.”

13

*Yesu arem bé chəη mánchəηti ekerákap
(Mt 24.1-2; Lk 21.5-6)*

¹ Nefú Yesu áfú amem ekerákap Mandem, nkonjo ywi amət arem ntá yi be, “Ntəη, yiyi. Báte ekerákap Mandem ene-o! Batäy ané básóré báté yó ári ácha!”

² Yesu akeme yi be, “Ŋghö berem beket ebhen? Mpok átwò anε ekerákap ene éròη amik enkem yěnyiy kerəp téé.”

*Chəη bo mánchyε nəkə bakonjo Yesu beyä esəηəri
(Mt 24.3-14; Lk 21.7-19)*

³ Ἐτάρé nóκό, ené Yesu achi chókó ebhě Njie Menok Olif ene éyiyi ekerákap Mandem, Pita ne Jems ne Jön ne Andru bárók ntá yi ansem ansem.

⁴ Bábhεp yi be, “Ἐta, ghati bhεε, chəη émfakari nə ntiki mpok, ne ntiki eriη ébhónó beka bo mándiyi be mpok anε ótwò arəp kékwót.”

⁵ Yesu abho béghati bhə be, “Sət ka mpok bé yě mmu áké rwó bhe!

⁶ Beyä bo bätwò chəη mánsət nnyén ena mánten ambi, yěntiki mmu wap andem nəkə be, ‘Mε ke nchí

Μπεμε ανε Mandem afyé nyaka bariεp be átó! Ne mándwə beyă bho be mánjibhiri bati yap.

⁷ Ne mpok băghókó nsónó-nenu báké chay. Menyü menyin ebhə bébhəη befakari, ke eyə epu təη be ngwenti mmik aghaka.

⁸ Chəη betək ménu ne betək béchák, bafš etək mánu ne bati bafš etək ne chəη mmik anyikisi ndü beyă bebhak, nsay ankwén etək. Ke menyin ebhen menkem bechi chi mbə nebhənet enen bebe ntá ngərə ane ándəsi.

⁹ “Ke sət ka mpok! Chəη mánkem be mánychε ntá böbati etək bó mántəη be. Chəη mángwapti bhe amem bekeré nenikímεet. Chəη mánte besí bəgóbhanə ne bafš έti ya be mángátí bhə Mbok Ndíndí έti ya.

¹⁰ Mbok Ndíndí abhəη bégháka betəkó mmik menkem ke ngwenti antwó.

¹¹ Yěntiki mpok ane bákémé bhe ndu betəη be, báké semε ambi ambi be, ‘Chəη séndem be yi?’ Mpok ánkway, dem ka yěntiki enyin ené éfú be anyu mbənyune Efónó Bedyεε ke ághəti chəη be enyin ené bəbhónó berem.

¹² Chəη manó anchyε ntí manə ntá böbati be mángwáy. Chəη mbək bachi mánkε enyumət ne böbhap. Chəη mbək bə mánte nenu ne bachi ne manə bhap, mánkε be mángwáy bhə.

¹³ Chəη menyü bo menkem mámpap bhe έti bəchí bakoηo bha. Ke mmu ane átè kákátí tε ndü ngwenti, Mandem əpeme yi.”

*Ερεμ εσαηəri ενε εbhəηə bétwə Yerúsalem
(Mt 24.15-28; Lk 21.20-24)*

14 Yesu apet arem be, “Chəŋ mǎngə ‘Èrem enyih ene Mandem ábábhé’ téé ndü nebhuet ane ébhiki bhəŋ bebhak. Mpok yə, bo abhen bachi atú Judéya mámbúé mámbésé amfäy njié. [Yěntiki mmu ane ápáy ekáti-ne ámbáré antí, anjwimem.]

15 Mpok yə, mbák éfákári bé mmu ákə betik amfay eket eyi, áké səŋəri mmuet besep kpik be andək amferem menyih anywóp ke ambue.

16 Ne mmu ane achi ebhi ákə betik, áké rónj kpík anywóp ndu bebwəp nde yi.

17 Ne chəŋ émbép encha ntá baghərə ne menie ne abhén bábhak ne bə amə mpok yə!

18 Ník nókó ká mmuet be barak ane áké fakari ne eso ndu ébè mmuet bébue mpok yə.

19 Bǎké rə menikmuet, mbənyune esəŋəri ené bo bábhəŋ mpok yə chi enyü esəŋəri ene bábhíkí re ghə wáwák tš mmik ábhó. Ne mpok yə ánánj ámfuét, enyü esəŋəri yə epu pere bhák wáwák.

20 Ne mbə Acha abhíkí kpət manywəp yə be ake ya, mbə yš nkwaŋwan amət apu rəp nepém. Ke Mandem akpət mpok esəŋəri yə mbih šti bo abhen yi áyábhé be mambak abhi.

21 Mpok yə, mbák mmu ángátí bhe be, ‘Ghó ká Mpe me ane Mandem átó fá’, yš chi be, ‘Ghó yi awu!’ Bǎké noko be echi tetep.

22 Bǎké noko bé échí tetep mbənyune chəŋ bə betábhá mantwə, yěntiki mmu wap andem nəkə be yi ke achi Mpe me Mandem afyé nyaka bari ep be ätə. Chəŋ baremé kepinti nsé nkwa mántwə. Ne yěntiki mmu wap ätwə, ankə nəkə menyihí maknkay ndu berwə bho. Ne mándwó yš chí bə abhen Mandem áyábhé be mámbák abhi, mbák

bábhəŋ mbi beka nə.

²³ Sət ye ka mpok! Nnán ngati nə bhe menyin ebhen ambi ambi.

*Menyin ebhen bébhəŋó bəfákari mpok Kristo átwə
(Mt 24.29-31; Lk 21.25-28)*

²⁴ “Mbák manywəp ane beyă esəŋəri yə ámay, mmok ánem témté, ntaŋ kepepe ghəə,

²⁵ mambe ámfu amfay ánkwen̄ti, ne betaŋ mfáy ményikisi.

²⁶ Ne chəŋ Mmü ane áfú ntá Mandem ambesi ande twó amem nebháŋ ne beyă betaŋ ne kenókó.

²⁷ Mpok yə, chəŋ ntó bəángel abha, mándək ndü mmik nkem, bebho ndü ebhókó mmik émət beghaka ndu echak, mánsət bo abhen Mandem áyábhé máncnem nebhuet amət.

*Enyin ene nekăy enəkə Fig nétəŋ bhese
(Mt 24.32-35; Lk 21.29-33)*

²⁸ “Ghók ká enyin ene enəkárem ene bábhini bé, fig étəŋ bhese. Enán émbó betem betó, bəriŋi bé eso érap chi kékwót.

²⁹ Echí enyumət ne netwó wa, Me Mmu mfú ntá Mandem. Mánán mǎngə ndü menyin ebhen ne ngátí bhe bəfákari, diŋí ká be mpok netwə wa arəp kekwōt.

³⁰ Nchí ghati bhe tetep be menyin ebhen menkem bébhəŋ befakari, ke mkpáká bho abhen echəŋ ámfuēt.

³¹ Chəŋ mfay amfuēt, mmik amfúét, ke Eyəŋ eya épú fuēt.

*Yé mmu abhíkí riŋi nywəp ne mbəŋ mpok eyə
(Mt 24.36-44)*

32 “Yě mmu abhíkí rīñi nywəp ne mbōñ mpok ane menyīñ ebhen béfākari chəñ. Bəángel Mandem bábhíkí rīñi, yě me Mmu mfú ntá Mandem mbíkí rīñi. Eta Mandem aywīnti ke árīñi.

33 Sət yeka mpok, mǎmbak pě mbənyune yě mmu abhíkí rīñi mbōñ nywəp enə.

34 Echi enyumət mbə mmǔ ane árəñ nekə, ke ápéré rə eket eyi, arə yěntiki enyīñ amə bō betik abhi, achye yěntiki mmu wap ayi ntí betik. Aghati ye mbabheri nyūbha bé ámbák pě.

35 Bák yé ka pě! Bǎbhíkí rīñi mbōñ mpok ane chi eket ápətnsem. Ke chí beku-a, ke ne nénti beti-a, ke manémnkək-a, ke chi neyīnywəp-a, yě mmu abhíkí rīñi.

36 Ebhíkí ri be yi ántwə témchok antemeri bhe ndū bǎbhàre kenə.

37 Mbə enyu ngāti né bhe, ke nchí ghati bo mankem fá amik: Bák ká pě.”

14

*Bōbati etək bāté eyu be mángwáy Yesu
(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Jn 11.45-53)*

1 Erəp manywəp apay ndu ményie Epǎ Nekīñi ndu bétik nefere Mandem áfére bo Israel ndū kesem amem etək Ijip, ne Epǎ Bret ane ábhíkí bhəñ yis. Bo bati bachiǎkap Mandem ne batəñ ebhé Moses báre yañ mbi bekem Yesu bhésé bhésé mangway.

2 Báre rem be, “Séké kem yi mpok epa mbənyune bo bákway béchye esəñəri.”

*Ngərə amət atemti bawere eriep anti Yesu
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)*

³ Yesu abhak etək Bétani, amem eket Símun ane ánánj ámé nyaka ebhanákwa. Ené yi ányie nenyíé aré, ngwéré amot atwó ne esáyri ékpémé bawerérierp amen áyá nkáp. * Móngwéré wu asiép emi ékpémé bawet eyo, apikiri mō anti Yesu.

⁴ Ekū mbək bo abhen bachi are chəkō bábenti tontó, mándeme nōkō ne bati be, “Móngwéré ne āchònti bawerérierp amen ndaká yí?”

⁵ Bákway mbū bėti mō anchye nkáp ané áyá échá nkáp ane nkūbetik ányie ndū mmie, mánsot nkáp wu mánchye ntá bachébhé bho.” Bōbhō bábho beji móngwéré wu.

⁶ Ke Yesu arem be, “Dǒ ká yi. Ndaká yí bāsònti yi? Akū me erítí enyij.

⁷ Bachébhé bho báchí ne bhe mpoknkem. Yěntiki mpok ane mmu ákónj, ánkwák bho. Ke mpú bhak chònti ne bhe mpoknkem.

⁸ Akū enyij ené yi ábhónj mbi bekū ntá ya. Awátí me ne bawerérierp ke mpok bébhéme me ankwáy.

⁹ Dijní ká tetep be yěntiki ebhak ené bāghàti Mbok Ndíndí ndū mmik nkem, chònti bo mándem èti enyij ené móngwéré ane ákú.” Ne ndū bo bārèmm èti enyij ené yi ákú, chònti mántik nōkō yi.

Júdas aka beti Yesu

(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰ Júdas Iskariot achi nyaka mmū amot ndū nkwo baghok Yesu bati byo ne apay. Afuét arək ntá bōbati bachiäkap ndu beti Yesu ntá yap.

* **14:3** Bāghóko ékpémé yō ne ntay enen bābhij; bé “Alabásta” ne bāghóko bawerérierp amo ne bakanj mōnək ane bābhij be “Nad”.

20 Akeme bhə be, “Chi mmu amət ndŭ nkwo yweka batí byo ne apay. Yí nkwo əsəbhə awə amem nkúbhé ekpəré nenyie ene emət ne me.

21 Chəŋ Me Mmu mfú ntá Mandem ngú mbə enyu Ekáti Mandem érəm. Ke chəŋ embep écha ntá mmu ane áti me. Eri nyaka bé báké bhe yi wáwák.”

*Yesu anyié nenyié ngwenti eni ne baghəkó bhi
(Mt 26.26-30; Lk 22.14-20; 1 Kər 11.23-25)*

22 Ené Yesu ne baghəkó bhi mányie nenyié, asət ekpəkó bret akém awó. Achye bakak ntá Mandem abho bébókóti anchye nəkə bhó ne beyəŋ ebhen be, “Sət ka nyié. Né chi mməét eya.”

23 Asət ye nkóbhémém, áchyé nókó bakak ntá Mandem, abho bechye ntá yap. Básót. Nti anyŭ anchye nti.

24 Yesu arem ye be, “Né chi manəŋ ma. Akə nku ane Mandem ányú ne bəbhi ántéé.

25 Nchí ghati bhe be mpú pere nyu məmen, kpáte ewak ene mənyú mməm bakə amem Kefə Mandem.”

26 Ndŭ ngwenti, Yesu ne baghəkó bhi bákway nekway báchyé Mandem bakak. Báfú ye bákó amfay Njie Menək Olif.

*Yesu arem be chəŋ Pita andem be abhíkí rinji yi
(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Jn 13.36-38)*

27 Bágháká nókó ndŭ Njie Menək Olif, Yesu aghati bhə be, “Chəŋ bə mankem məmfere ntí ne me mbənyune Ekáti Mandem érəm be, ‘Mandem ədep chəŋ mbabheri bəghəŋəmən angwəp amik, nkwo bəghəŋəmən ántaka ebhi.

28 Ke Mandem ánəŋ ánkú mpétnsem ndŭ nepém, chəŋ njambi atú Gálili, məntemeri me aré.’ ”

29 Píta akeme be, “Yě bð mankem mámbúé wə, me, mpú bue!”

30 Yesu aghati Píta be, “Nchí ghati wə be, nkək aperé kok ndəy epay nkúbhé beti ebhen, chəy óndem ndəy érat be obhiki rihi me.”

31 Yě nə, Píta arem ne nti eni nenkem be, “Yě chí newú, chəy ngu ne wə. Mpú bue wə.” Baghək Yesu báchák mankem bárém enyumət.

*Yesu are nikmuet amem mónki ane bábhini be Getsémani
(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)*

32 Yesu arək ye nebhuet ane bábhini be Getsémani ne baghəkó bhi. Aré, aghati bhə be, “Chəkó ká fa, mēten mmuet ambi ndu menikmuet.”

33 Asət Píta ne Jems ne Jǒn arək ne bhó. Arəp nsónso ne basémé anti.

34 Arəm ntá yap batí arət be, “Basémé ajwí me anti mbə be əway me way. Chəkó ká fá, mámbak pè ne me.”

35 Arə bhó atén mmuet ambi mandú. Akwen ne besí amik, abho menikmuet, béghə mbák əkway béferə esəhəri ené échi yi ambi.

36 Ndu nenikímuet eni arem be, “Eta, Etaya! Enyih ené écha wə épú. Kə nkóp esəhəri ene ámfuét me ansem nti. Kə éké bhák mbə enyü mēyán, émbák chi mbə enyü óyàh.”

37 Afate ye, apetnsem ntá baghəkó bhi abhen bati arət. Aghə bhə ndu bábhəre kenó. Aneme bhó abhep Píta be, “Símun, bábhəre chi kenó? Bəpú kwáy béchəkə pè yě chí ndü nehəkó nywəp némót-ε?”

38 Aghati ye bhə be, “Bák ká pĕ, mǎnik nəkə mmuət, bé nemə néké dep be amík. Bǎbhəŋ nti, ke mmuət apu bhe.”

39 Apet arə bhó arək aníkmuət ntá Mandem enyumət mbə ndəŋ ane mbi.

40 Apetnsem, aghó bhə bati arət ndu bápət bákwénéé kenó. Bápú kwáy nyaka béchókə pĕ ndŭ kenó kéjwí bhə amík. Bó kerinji enyinj ene bákway beghati yi.

41 Yesu arə bhə arək. Apéré nókó nsem ndəŋ ane ajwi erat, arem ntá yap be, “Bǎbhúét bebħare kenó? Bǎbhúét béywĕmmere? Ekway nə! Mpok akway ane bákem Me Mmu mfú ntá Mandem mánychye ntá bǒbĕbá.

42 Faté ká, mmu ane átí me anánj achi kékwt. Séndók séntémérí yi.”

Bákém Yesu

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Jn 18.3-12)

43 Ené Yesu abhúét berem nə ne bagħókó bhi, ngǒk aywi amət ndŭ abħen bati byo ne apay ane aka nnyén be Júdas, achwəp ne beyǎ bhə. Bǒ bhə bábħák ne bəakparenja ne nkík amə. Bǒbati bachiǎkap, ne batəŋ ebħé Moses, ne bǒbati etək ké bátó nyaka bhə.

44 Júdas anánj achyé nyaka bhə erinj ene ékwák bə mándinj Yesu. Akə nó, ndŭ ághátí bhó be, “Mmŭ ane məbħene chəŋ chí yi. Kém ká yi mándək ne yi be áké bue.”

45 Achúsbħé nókó ebħak ené Yesu achi, arək akaka yi be, “Ntəŋ!” Abħene yi.

46 Bǒ bhə barək *bákém Yesu bábáyti.

47 Ke mmu amot ane áchi kékwót, agwop akparenja ywi akpót atú nsem Mũngo bachiäkap Mandem chwát aguer amik.

48 Yesu abhép bo abhen bátwə bekem yi be, “Bátwə bekem me ne bəakparenja ne nkík mbə be nchí ngébhé ntantaŋ?

49 Nchí nyaka ne bhe amem ekerákap Mandem nénjí nenji ntəŋ nəkə, be kekém me. Ke echi enyu ene be enyiŋ ené básínjí amem Ekáti Mandem émfú tetep.”

50 Afš kě baghəkó bhi bárov yi bábúé.

51 Esakámu amot abhak aré ane áchi ne nden amuet nénép. Are koŋo Yesu. Báyaŋ nyaka bekem yi,

52 ke abúé ebhówə, nden ayi arəp bó amə.

Básət Yesu ntá bataná manyé

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Jn 18.13-14, 19-24)

53 Básət Yesu bárovk ntá mũngo bachiäkap Mandem. Böbati bachiäkap Mandem ne bo batí etək ne batəŋ ebhé Moses báchem aré.

54 Píta äkoŋo nyaka bhə ansem nekə nesie, kpáte amem senta mũngo bachiäkap Mandem. Aré, arək achəkə ne babhabheri angəkə ngó angwaka nəkə ngó.

55 Böbati bachiäkap Mandem ne bö echemé bataná manyé bachak mankem béré yaŋ bo abhen bákway bebhat Yesu barak amuet enyu ené bó bábhəŋ mbi beway yi, ke báke bhəŋ yě mbi.

56 Beyä bho bápú barak bábáy yi antí, ke menyiŋ ebhen bó bérémé kebhá k enyumot mbənyune báchi nyaka beyəŋ beyəŋ.

57 Báchák báfáte ye básé nsé amuet Yesu be,

58 “Séghok ndü yi árèm be, ‘Chəŋ mmokoti ekerákap Mandem ene báté ne amə, ne beku manywəp arət, nte échák ené puyě bo ke báté.’ ”

59 Yě nə, bó nkwó kebhák eyəŋ émət.

60 Mũngo bachiäkap Mandem afaté besí bo echeme eyə abhép Yesu be, “Ōbhíkí bhón yěnyŋ beke me ndü menyŋ ebhen bə bhən bárèm be əkə?”

61 Yě nó, Yesu achəkə kpák, akere me yěnyŋ. Mũngo bachiäkap Mandem apət abhép yi be, “Wə ke óchí Mpe me Mandem afyé nyaka bari ep be ätə, wə ke óchí Mmə Mandem Mmu sébhónó bebiti?”

62 Yesu akeme be, “Chi me, ne chəŋ mǎngə Mmu ane áfú ntá Mandem chəkə ndü enək kenókó ebhe awónem Mandem betəŋ menkem. Chəŋ mǎngə ndü Mmu ane áfú amfay átwə amem nebhán.”

63 Yesu akeme nəkə nə, mũngo bachiäkap wu akém nden ené échi yimbəŋ amuet adak. Arem be “Sépət séyən batisié mántwó mándém enyŋ ene yi ákú ndaká yí?”

64 Bǎghok menyŋ ebhen yi árémé ndu bétəŋ bé äyenti mmuet ne Mandem. Bākaysi be yi? Báká eyəŋ émət be mǎngwáy yi.”

65 Mbək eyap bábho bépáti Yesu batié amuet. Básət nden bágwət yi amík. Báre depti yi mándem nəkə be, “Ghatí bhese! Agha ádébhé nó wə?” Bab-habheri básət yi. Ndu bárəŋ, mándepti nəkə yi.

Píta arem be abhíkí riŋi Yesu

(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

66 Ené Píta ábhuet amem senta mũngo bachiäkap Mandem, ngərə betok aywi amət arək ebhak ene Píta achi.

⁶⁷ Aghó nókó yi ndũ áwàk ngó, ayiṅi yi dīi arem be, “Wò nkwó òchí mbú ne Yesu mmu Násáret-ne.”

⁶⁸ Píta atañá, arem be, “Mbíkí riṅi enyiṅ ene órèm. Mbíkí riṅi ntí ne nnet aré.” Arem nàkò nò, afa aròk ate ndũ nyùbha ene senta, [nkúbhé mpok eyò nném nkòk akók].

⁶⁹ Ngwéré betok wu aghó yi aré, apet abho berem ntá bo abhen báchi are téé be, “Mmũne achi mmũ ywi nkwo.”

⁷⁰ Píta apet atañá. Ebhíkí tat, bo abhen báté aré ne Píta bárem ntá yi be, “Sayri sayri, òchí mmũ ywi amòt mbònyune wò nkwó òchí mmu Gálili!”

⁷¹ Ndòṅ ayò, Píta arem be, “Mandem ántémsí me mbák mèsè chi nsé! Mbíkí riṅi mbòṅ mmú ane bārèm nò èti yi!”

⁷² Nkúbhé mpok ayò, nném nkòk akók ndòṅ ané ajwí épay. Píta atik ndũ Yesu ághátí yi be, “Nkòk apéré kók ndòṅ épay, chòṅ óndem ndòṅ erat be òbhíkí riṅi me.” Agbòkò kebho, are di.

15

Bárók ntá Páilet ne Yesu (Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Bėti bėti, bōbati bachiákap Mandem ne bōbati etòk ne batòṅ ebhé Moses báte eyu ne nkwo echémé bōbati etòk bácháak mankem. Báfyé yi ngem amó, básòt baròk ntá Páilet, mmu Rom ane achi nyaka gòbhanò atú Judéya mpok yò.

² Páilet abhép yi be, “Wò ke òchí né Mfò bo Israel?” Yesu akeme yi be, “Èchí mbò enyu órémé.”

³ Bōbati bachiákap Mandem bábhat Yesu beyä barak amæet besí Páilet.

4 Páílet apet abhép yi be, “Ǿbhíkí bhón yěnyin békéme? Ghok bebépti menyin ebhén bárèm bé ðku!”

5 Ke yěnyin Yesu kerem. Páílet abhak maknkay tontó.

Páílet akpót manyé Yesu

(Mt 27.15-26; Lk 23.13-25; Jn 18.39-19.16)

6 Góghanǽ abhǽn nyaka epin be yěntiki mmíé, ndũ mpok Epǽ Nekinji, áfere mũkenǽn amǽt ane bo báyan yí ámféré.

7 Mpok eyǽ bo bábhák ekerékenǽn. Báfyé bhó kenǽn ndu bápú noko bǽbati etǽk ne ndu bágúébhé ebyǽk amem etǽk kpát báway bho. Mmũ wap amǽt aka nnyén bé Barábas.

8 Eká bho bárǽk ntá Páílet bé ámfere mũkenǽn nkúbhé mbonyu yi ákà yěntiki mmíé mpok Epǽ Nekinji.

9 Páílet abhép bó be, “Bǽyan mféré Mfǽ bo Israel amǽ be yi andǽk?”

10 Páílet aríní nyaka sayri be bǽbati bachiǽkap bákem Yesu bátwǽ ntá yi ne yi chi ěti mpabhamík.

11 Yě nǽ, bǽbati bachiǽkap Mandem bákũ ngémtáy bǽbhǽ mándem Páílet ámfere chi Barábas ekerékenǽn.

12 Páílet abhép bó be, “Bǽyan ye be nkũ yi ne mmu ane bǽbhinji bé Mfǽ bo Israel?”

13 Bábhǽ bǽbik be, “Dem mángó yi ndũ ekotákátí.”

14 Ke Páílet abhép bó be, “Ntiki ebépti ndak yi ákú?” Ke ngémtáy bǽbhǽ bápét báre bik ne betan be, “Dem mángó yi ndũ ekotákátí!”

15 Ndu Páilet áyàṅ nyaka beka mbò enyũ beyä böbhò báyan, afeɛ Barábas ekerékenəṅ. Achye eyəṅ bádén Yesu ne ékpá. Achye yi ntá yap bé mángó ndũ ekotákátí.

*Batémé nenu báre yókò Yesu
(Mt 27.27-31; Jn 19.2-3)*

16 Batémé nenu básot yi bárək amem áchá góghanə. Bábhīṅi batémé nenu báchák mankem nebhuet amot.

17 Báfyé yi nkú chu amuet ane ágháká yi te bekek. Básot b̄batábhénək abhén báchí nsense mání ntá báfyé yi anti be chi ayí nta kefə.

18 Bábhò beway Yesu mándem nəkə be, “Acha mfə bo Israel, kenókó kéchí eke etá!”

19 Báre deṛpti yi anti ne menək. Mámpti nəkə yí batié amuet ne mántep nəkə mánén besí bhi mbó be báchyè nə yi chi kenókó.

20 Bápóbhé nókó béyókə yi, báfére nkú chu yi amuet, básot eyi yimbəṅ bákéme yi amuet. Básot ye yi bárək bego ndũ ekotákátí.

*Bágó Yesu ndũ ekotákátí
(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Jn 19.17-27)*

21 Ené bárəṅ, bátēmeri mmũ etək Sírene amot ane aka nnyén bé Símun ndu áfú ebhi árəṅ etək. Mányiere yi ámpókó ekotákátí Yesu. Símun achi nyaka chi Aleksánda ne Rúfəs.

22 Básot Yesu bárək ebhak ené bábhīṅi bé Golgóta, nó chi “Nebhuet Ĕnkónti.”

23 Báchyé yi mmēm amem báchóbhé ne babhé amem bábhīṅi be myrrh. Ke Yesu kenyu mó. *

* 15:23 Babhé mə achi nyaka ndu beka yi áké ghok bebe tontó.

24 Bágó yi ndü ekotákátí. Básot nden eyi bekóre. Bágüep ebhánjá bériṅi ane yěntiki mmu wap ábhónjó bésot.

25 Bágó yi ndü ekotákátí mpok nywop néghaka nkárenka nénénamot.

26 Amfáy ntí Yesu, ndü ekotákátí, ebhok enok ebhak babhát. Básin aré enyṅ ené ékú ke báway yi. Básin be, “Mfó bo Israel.”

27-28 Bágó nkwo ngébhé ntantan amot ndü eyi ekotákátí ebhe awónem Yesu. Báká enyumot ne achák ebhe awoghó yi.

29 Bo abhen báfueré fuét, bágháká nyaka are mántě, mánka ne batí, mánsokoti nókó yi be, “Aha! Wó mmu ókway memokoti ekerákap Mandem, ne ónte yó ndü manywop arat!

30 Pemé mmæet, ne fá ndü ekotákátí sep amik!”

31 Bõbati bachiákap Mandem ne batṅ ebhé Mandem ne bõbati etok béré way nkwo yi, mándeme nókó ne bati be, “Apeme nyaka bo báchák, ke apú kway bepeme mmæet yi!

32 Dõ ká séngó ndü Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be ätò, Mfó bo Israel, áfa ndü ekotákátí ansep amik. Mbák ánsép amik, chṅ sénoko bé Mandem ke átó yi.” Baghép abhen bati apay báre sokoti Yesu nkwo.

Yesu agú ndü ekotákátí

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Egháká nókó nkárénká byo ne epay ne ngósí, ejuri ékwén etok enkem. Ebhák kpáte nkárénká érat ne ngósí.

34 Egháká nókó mbó nkárénká eyo érat, Yesu abik arem be, “Eli, Eli, lama sabátani?” Nó chi, “Mandem wa, Mandem wa, ndaká yí óféré ntí ne me?”

³⁵ Mbək bo abhen báté kékwót báyiņi, bághók nókó ndũ Yesu ábíki enyu eyo, béré rem ne bati be, “Ghók ka, ábhiņi Eláija!”

³⁶ Mmũ wap amot ajiēt arək asot ekuchá agwót antí mónək asebhē yó amem echyé mmém. Asá amfay, ateme Yesu anyu bé ánsók. Arēm be, “Dǒ séngó mbák Eláija átwò beferē yi ndũ ekotákátí ne.”

³⁷ Yesu ábíki nókó, asebhē.

³⁸ Nkúbhé mpok yo, ekát ene echi amem ekerákap Mandem éghare bebhək bepay befu amfay beghaka amik.

³⁹ Mũnti nkwo batemé nenu besa betay ane áté áyiņi Yesu aghó enyu yi ágú. Ekə arēm be, “Teter, mũne achi mbu chi Mmō Mandem!”

⁴⁰ Baghərə fú báté nekə nesie mánjiņi nəkə. Mbək eyap báchi nyaka María ane etək Magdala, ne Salóme ne María nnə Jems ane mónkwēn ne Jóses.

⁴¹ Baghərə bhə bákòņo nyaka Yesu mánchye nəkə yi nekwak bebhó mpok ane yi áchi atú Gálili. Beyǎ baghərə báchak abhen bákóņó nyaka Yesu Yerúsalem bábhak aré nkwo.

Bábhémē Yesu

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Eghaka beku ndũ Nywəp Ntonťi, ené bátòņti mmuet béchwē ndũ nywəbhé neywēmuet,

⁴³ Joséf mmũ Arimátia amot, afa ne netanjánti arək ntá Páilet be ánchyé yi betan amferē Yesu amfay ekotákátí. Joséf achi nyaka mmũ echem egħo ene bōbati etək ane abhəņo kenókó besí bho, ne áņoņ nyaka mpok ane Mandem átwò ambak Mfə ntá bo abhen bachi abhi.

⁴⁴ Páilet ághókó nókó enyiņ ene Joséf árémé, abhak maknkay bériņi bé Yesu agu. Abhiņi mũntí

batemé nenu ane agho ndu Yesu ágù, abhép yi mbák anán agu tetep.

⁴⁵ Müntí batemé nenu wu aka bé anán agu. Páilet aghati ye Joséf bé ákway bérɔŋ beferε ερεε Yesu.

⁴⁶ Joséf arək aku ésíenden. Aferε yi asebhε amik. Anép ne ésíenden eyɔ, arək afyé yi amem nnem enén bátémé ndü setárébhé. Afú abiniri ye εremé ntay akuti nyūnem.

⁴⁷ María ane etək Magdala ne María nnɔ Jóses bágħó nebhæet ane bábhære Yesu.

16

*Yesu apεtnsem ndü nepém
(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Jn 20.1-10)*

¹ Nywəbhé neywēmæet nefæere nəkɔ, bagħoré bati arət bákú bawerériep ndu berɔŋ bewati Yesu amæet. Bábhák María ane etək Mágħdala ne María nnɔ Jems ne Salome.

² Bětí bėti ndü nywəbhé mbi amem Sónde, báfú báre rɔŋ ndü nnem. Báchwəp aré mpok mmok ánán áfúú

³ Ené bó bárəŋ, báre rem ne bati be, “Agha ábiniri chɔŋ ntay amferε anyu nnem ntá yeεε?”

⁴ Bárəm nyaka nɔ mbənyune ntay enɔ néchik nyaka tontó. Bápére chwəp aré, bágħó bé bábiniri nɔ nérɔp chi nepak.

⁵ Bagħoré bhɔ bächwe amem nnem, bágħo esakámu chəkɔ ebhe awónem eyap ne nkú pépép amæet. Becháy békém bó tontó.

⁶ Esakámu eyɔ éghati bhɔ be, “Bǎké cháy! Nđíní bé bǎyàn Yesu ane Násáret ane bágó ndü ekotákátí. Apú fá. Mandem akæ yi apεtnsem ndü nepém

nkúbhé mbə enyũ yi árémé nyaka be ebhəŋ be fakari. Twó ká ghə nebhəet ane bábħaré yi.

⁷ Dók ye ka ghati bakoŋo bhi, sayri sayri Píta, bé achi be ambi ářəŋ atú Gálili. Chəŋ mángə yi aré, nkúbhé mbənyu yi ágháti nyaka bhe.”

⁸ Bagħaré bhə báfú ndũ nnem báre rəŋ ntiét ntiét mángwəre nəkə ne bábħak maknkay tontó. Becháy be kə bó kerem yěnyəŋ ntá mmu.

*Yesu abhesi ntá María ane Mágdala
(Mt 28.9-10; Jn 20.11-18)*

⁹ Yesu áfú nəkə ndũ nəwú beti bheti ndũ nywəbhé mbi ndũ sónde, ayambi atón mməet ntá María ane etək Magdala. Yi ke achi nyaka ngərə ane Yesu ábókó be fónó be bábəbe bə tándramət bérə yi.

¹⁰ María arək aghati ndak ane ntá bo abhen bákə nəkə nyaka ne Yesu. Atəmeri bó ndũ básəme mándi nəkə.

¹¹ Ke bágħoko nəkə be Yesu apətnsem ndũ nepém ne bé María aghə yi, bákə noko bé echi tetep.

*Yesu abhesi ntá bakoŋo bhĩ bati apay
(Lk 24.13-35)*

¹² Etat nəkə, Yesu abhesi enyu echak besí bakoŋo bhi bati apay abhen báfú etək egho bákə mándəkə nəkə ndu mótək ebhi.

¹³ Etat nəkə, báriŋi enyu mmu yi áchi. Bápətnsem etək egho bágħáti bakoŋo bhi báchák, ke yě mmu wap ke noko be echi tetep.

*Yesu abhesi ntá bakoŋo bhi bati byó ne amət
(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Jn 20.19-23; Bk 1.6-8)*

¹⁴ Ansem mpok, ené bakoŋo bhi batí byo ne amət mányie nenyié, Yesu afú bhə besí. Are bé ne bhə ne ntí be bágwət bati yap ne bábħíkí noko be yi

apetnsem ndũ nepém mbə enyũ bo abhen báyámbi baghə yi bággháti bhó.

¹⁵ Aghati yě bhə be, “Dók ká ndũ betəkó mmik menkem ghati nəkə ká Mbok Ndíndí ntá bə mankem.

¹⁶ Yě agha ane ánókó Mbok Ndíndí ne bájwíti yi, Mandem əpeme yi ndũ bebú be ámbák mmũ ywi mpoknkem. Ke mmu ane abhiki ka menoko, Mandem əchye yi ntemsi ndũ bebú bhi bebhet ne yi.

¹⁷ Chəŋ bo abhen mánókó mámbəŋ betəŋ békə menyihí maknkay. Chəŋ mámbok befónó bebúbebə ndũ nnyén ena, chəŋ mándem beyəŋótək ebhen bábhiki riŋi ndũ nnyén ena.

¹⁸ Mbák mǎnkém nnyó ne awə, apú kə bhe yěnyih, ne mbák mǎnyú enyih ené éwəy mmu, épú kə bhe yěnyih. Chəŋ mǎnyaŋa bəməme amó anti mántəŋ.”

Yesu apetnsem ntá Mandem

(Lk 24.50-53; Bk 1.9-11)

¹⁹ Yesu Acha ánəŋá nəkə béréme kepi ne baghəkó bhi, Mandem asət yi apetnsem amfay, achəkə ndũ enəkó kenókó ndu ebhe awónem Mandem.

²⁰ Bakoŋo Yesu bárovhé nəkə, bare kə mángati nəkə Mbok Ndíndí mbǎnkem. Yesu Acha abhak ne bhə, achye bhə betəŋ bekə menyihí maknkay ndu betəŋ be Mbok Ndíndí ane bə bággháti bho achi tətəp.

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520